Regionledningskontoret
Emma Andersson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-10-31

TRN 2021-0148

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Fördjupad analys av utflyttningstrenden från Stockholmsregionen: resultat från Region Stockholms flyttstudie 2022

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

1. Regionledningskontorets fördjupade analys av utflyttningstrenden från Stockholmsregionen läggs till handlingarna.

2. En uppföljande undersökning om flyttmotiv, med samma målgrupp och metodik, genomförs igen om fem år.

Sammanfattning

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutade den 18 november 2021 (TRN 2021–0148) att uppdra åt regiondirektören att göra en fördjupad analys av utflyttningen från Stockholms län. Bakgrunden är att det skedde ett trendbrott 2018 då det för första gången på många år var fler som flyttade ut än in till länet. Regionledningskontoret har under 2022 skickat ut en enkät till 11 000 personer som flyttat till eller från länet. Studien är den första undersökningen om flyttmotiv som specifikt har gjorts för Stockholms län.

Analysen visar att inflyttningen till länet är på en historiskt sett hög nivå, men utflyttningen har ökat något mer än väntat givet länets åldersstruktur. Arbete, studier och sociala skäl driver inflyttningen medan studier, bostad- och boendemiljöskäl är vanligare bland utflyttarna. Över tid har flyttmotiven inte förändrats nämnvärt för inflyttarna men för utflyttarna finns ett något ändrat flyttbeteende. Bakom förändringen står dels gruppen i familjebildande ålder (30–49 år) där benägenheten till utflyttning ökat och där bostadsskälen blivit vanligare, dels gruppen unga vuxna (18–24 år) som i högre utsträckning flyttar på grund av studier.

Nuvarande flyttsituation, med en negativ inrikes nettoflyttning, påverkar länets befolkningsutveckling, som blir något dämpad. Trots detta växer länet kraftigt tack vare invandring och ett positivt födelseöverskott. Förra året fick länet ett totalt tillskott på 23 000 nya invånare.

Bakgrund

Stockholmsregionen har haft och har fortsättningsvis en kraftig befolkningstillväxt, men en komponent av befolkningstillväxten – det som kallas inrikes flyttnetto – har varit negativ sedan 2018. Det betyder att under de senaste åren har något fler flyttat ut till andra län än flyttat in till Stockholmsregionen från övriga riket. I en analys från regionledningskontoret 2021 konstaterades att det behövs mer kunskap om flyttmotiv för att förstå vad som driver in- och utflyttningen. Mot den bakgrunden har regiondirektören fått uppdraget av tillväxt- och regionplanenämnden (TRN-2021-0148) att under 2022 genomföra en fördjupad studie för att få en bredare kunskap om flyttmotiv och vad utflyttningen innebär för Stockholms län.

Enligt beslutet ska studien särskilt undersöka flyttmotiven bland olika ålders-, yrkes- och inkomstgrupper samt de konsekvenser som detta kan få för kompetensförsörjningen. Studien ska också analysera vilka orsaker som inverkar på att färre människor väljer att flytta till Stockholmsregionen.

Regionledningskontorets studie baseras i huvudsak på en enkätundersökning som genomfördes under våren 2022, samt deskriptiv statistik från SCB/Regiondatabasen. Enkätundersökningen skickades ut till 11 000 personer i åldern 18–75 år som flyttat till eller från Stockholms län under perioden augusti 2021 – januari 2022. Omkring 4 000 personer svarade och svarsfrekvensen var 37 procent. Samma enkät skickades till inflyttare och utflyttare, både för att kunna jämföra svaren mellan grupperna och för att få ökad kunskap om vad som motiverar flyttarna i bägge riktningarna.

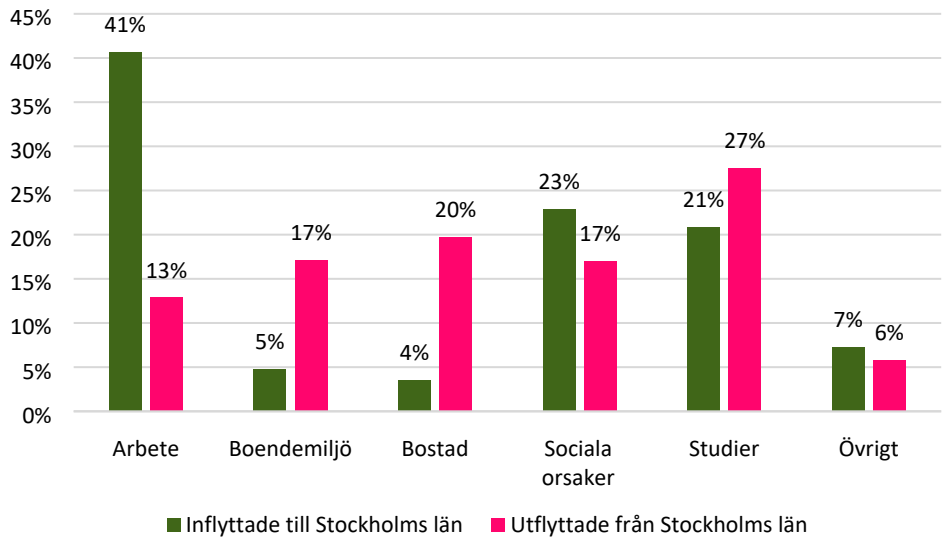
Syftet med enkäten är att fånga olika flyttmotiv genom att ställa frågor om vad som varit den viktigaste anledningen till att personen flyttat. Regionledningskontoret har använt samma metod som i andra flyttstudier och tre forskare har varit involverade i studien. För att analysera utvecklingen över tid har svaren från Region Stockholms enkät jämförts med en nationell flyttmotivsundersökning (nedbruten på regional nivå) från 2006.

En regressionsanalys har använts för att studera om flyttmotiven påverkas av flyttarens attribut såsom inkomst, kön, ålder och utbildning. Metodmässigt har det inte varit möjligt att göra en uppbrytning på yrkestillhörighet, något som nämnden efterfrågade. Dels är det en svår uppgift att hämta in på ett enhetligt sätt genom enkätsvar, dels hade en detaljerad uppbrytning på yrkestillhörighet inneburit stora felmarginaler (på grund av få svarande per yrke). Det hade varit svårt att dra slutsatser utifrån en sådan analys. I enkäten finns flera andra yrkesmässiga kopplingar såsom sysselsättning, inkomst, utbildningsnivå och frågor om arbetsplats och möjligheter till distansarbete.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Analysen av flyttströmmarna visar att inflyttningen in till Stockholms län från andra län historiskt sett är på en hög nivå, vilket talar för en bibehållen attraktionskraft mot övriga riket. Det är inte färre människor som väljer att flytta till Stockholmsregionen. Däremot har utflyttningen ökat något mer än väntat givet länets åldersstruktur. Vad gäller utflyttningen är det särskilt åren 2020 och 2021 som utmärker sig med en hög utflyttningstakt, något som behöver tolkas med försiktighet eftersom de är pandemiår. Preliminära siffror från första halvåret 2022 visar på ett flyttmönster som mer påminner om läget omedelbart innan pandemin, nettot är fortsatt negativt men inte på låga nivåer.

Flyttmotiv (den viktigaste orsaken till flytt) för inflyttare och utflyttare, Region Stockholms flyttenkät 2022. Fler diagram finns i rapporten.

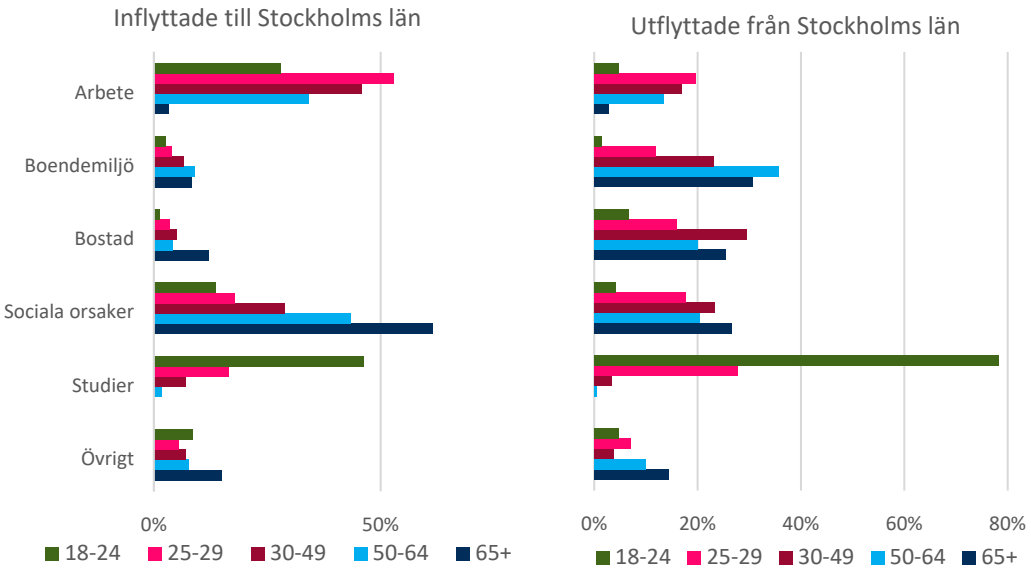


När flyttmotiven från enkätundersökningen analyseras framkommer att det är stor skillnad mellan hur inflyttare och utflyttare motiverar sina flyttar. Arbete är det vanligaste flyttmotivet för inflyttarna, fyra av tio som flyttar till Stockholms län anger arbete som det viktigaste skälet till flytten. För utflyttarna är studier och bostadsskäl de vanligaste motiven. Drygt var femte flytt ut från länet förklaras av bostadsrelaterade skäl, och hälften av dessa skäl handlar specifikt om bostadsekonomi. Det är vanligare att ett hushåll med barn flyttar ut av bostads- och bostadsekonomiska skäl än andra hushållstyper.

Det finns ett samband mellan flyttavstånd och bostadsrelaterade flyttmotiveringar. Kortväga flyttare anger i högre utsträckning, än långväga flyttare, att bostaden var den viktigaste flyttanledningen. Bostadsskälet utgör ungefär 20 procent av utflyttningen, men andelen ökar till 32 procent om områden som ligger inom ett pendlingsbart avstånd från Stockholms län studeras specifikt. Att många som flyttar ut till Stockholmsregionens grannlän anger bostadsskäl som motiv visar att bostadsmarknaden inte tar slut vid länsgränsen. Storregionen har fått en alltmer integrerad bostadsmarknad.

Det är främst åldern som avgör vilket flyttmotiv som anges. Andra attribut såsom inkomst, kön och utbildningsnivå påverkar i minde utsträckning. För inflyttarna är studier det vanligaste flyttmotivet för unga vuxna (18–24 år), arbetsskäl är vanligt i åldern 25–49 och sociala orsaker (till exempel närhet till släkt och vänner) är vanligt för inflyttare över 65 år. För utflyttarna är studieskäl vanligt bland unga vuxna, åtta av tio anger att de flyttade på grund av studier. För utflyttare i familjebildande ålder (30–49 år) är bostadsskäl vanligare och boendemiljö som flyttförklaring ökar med åldern.

Flyttmotiv (den viktigaste orsaken till flytt) för inflyttare och utflyttare, åldersuppdelat, Region Stockholms flyttenkät 2022



Över tid har flyttmotiven för länets inflyttare inte förändrats nämnvärt. Inflyttarna har ungefär samma förklaringar till sina flyttar nu som för 15 år sedan. Arbete, studier och sociala skäl driver inflyttningen på regional nivå. För utflyttarna har flyttbeteendet förändrats något. Bakom förändringen står dels gruppen i familjebildande ålder (30–49 år) där benägenheten till utflyttning ökat och där bostadsflyttar blivit vanligare, dels gruppen unga vuxna (18–24 år) som i högre utsträckning flyttar på grund av studier. Det kan finnas många förklaringar till att studieflyttar blivit vanligare som exempelvis studiebenägenhet, utbildningsplatser i länet kontra riket och tillgång till bostad.

Konsekvenser för Stockholmsregionen

Det är knappt 100 000 personer som varje år flyttar till eller från länet. Till numerären är länsflyttarna många och det finns potential i att attrahera fler och minska utflyttningen. Samtidigt utgör dessa strömmar bara några procent av Stockholmsregionens 2,4 miljoner invånare som väljer att bo kvar. Utifrån tidigare studier finns dessutom skäl att tro att ungefär en tredjedel av dem kommer att återflytta (i bägge riktningar) inom några år.

Nuvarande flyttsituation, med en negativ inrikes nettoflyttning, påverkar länets befolkningsutveckling. Den blir något dämpad jämfört med tidigare år då nettot varit positivt. Vad gäller det regionala inrikes flyttnettot rör det sig däremot inte om några större volymer; nettot har gått från några tusen personer plus till att vara några tusen personer minus.

Inrikes flyttar utgör dessutom bara en komponent i befolknings-utvecklingen. Stockholmsregionen har, utöver invandring, ett högt inflöde av unga vuxna från övriga län som bidrar till en föryngring av befolkningen och årligen föds tiotusentals barn – länet växer trots inrikes nettoutflyttning. Förra året fick länet ett tillskott på 23 000 nya invånare.

Utöver en direkt påverkan på befolkningsutvecklingen är det svårt att bedöma huruvida nuvarande flyttsituation påverkar den regionala utvecklingen. Helt enkelt för att nettoflyttningen utgör små volymer i förhållande till länets befolkning i stort. När det gäller frågor som exempelvis kompetensförsörjning bör det beaktas att stora flyttströmmar går till länets grannområden och destinationer där det är möjligt att behålla jobbet i länet. I takt med att infrastrukturen i Stockholm-Mälarregionen har byggts ut har möjligheten att flytta ut från länet men behålla jobbet i Stockholms län succesivt ökat.

Regionledningskontorets analys visar bland annat att det är en relativt stor andel av flyttarna som inte byter arbetsplats i samband med flytten, särskilt när det gäller de mer kortväga flyttarna. Nästan hälften av utflyttarna som flyttat kortare än fem mil från länet anger att de har sin arbetsplats i Stockholms län och de har varken bytt eller planerar att byta arbetsplats i samband med flytten. Samma grupp utgör 37 procent för flyttar upp till 12 mil. För utflyttarna som har möjlighet att arbeta 50 procent eller mer på distans är det en ännu högre andel som har sin arbetsplats i Stockholms län, i jämförelse med samtliga utflyttare. Möjligheten att flytta längre men behålla jobbet är däremot begränsad till en viss grupp av yrkesarbetande inom specifika branscher där distansarbete är möjligt, utifrån enkäten i högre grad egenföretagare och högutbildade.

Förslag på fortsatt hantering

Region Stockholms flyttstudie är den första i sitt slag och ger ökad kunskap om länets flyttströmmar. Regionledningskontoret föreslår att resultatet presenteras brett för Stockholmsregionens aktörer, såsom kommunerna, akademin, näringslivet och Länsstyrelsen. Resultaten bör även användas som underlag i framtagande av den nya regionala utvecklingsplanen (RUFS).

En åldersgrupp som berörts i studien är de unga 20-åringarna. Länet brukar ha ett positivt flyttnetto för denna grupp, men sannolikheten för att de flyttar ut från länet har ökat och flyttar på grund av studier har blivit vanligare. Regionledningskontoret föreslår att ungas flyttar studeras närmre. Genom registerstatistik är det möjligt att analysera hur många som återvänder efter studier på annan ort och efter hur lång tid. Det är också relevant att studera hur studieutbudet ser ut i Stockholmsregionen kontra andra studieorter.

Den här rapporten är den första analysen av flyttmotiv som gjorts specifikt för Stockholms län och kan ses som en första mätning. Regionledningskontoret föreslår att uppföljande undersökningar, med samma metodik och målgrupp, kan göras med 5-årsintervall för att kunna följa utvecklingen över tid.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Region Stockholms flyttstudie 2022

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-10-31

Region Stockholm

Regionledningskontoret
Utveckling och regionplanering
Ledningsstöd och utveckling

TRN 2021-01482021–0148
2022-10-18

Region Stockholms flyttstudie 2022

Innehållsförteckning

1. Inledning 4

2. Länets flyttströmmar 6
   2.1 Hur mycket påverkar åldersstrukturen? 7
   2.2 Vem flyttar? 8
   2.3 Hur går flyttlassen? 9

3. Flyttmotiv – den viktigaste orsaken till flytt 11
   3.1 Arbete och studier 14
   3.2 Bostad 15
   3.3 Boendemiljö 16
   3.4 Sociala orsaker 16
   3.5 Övriga flyttmotiv 17

4. Flyttfaktorer – hur olika kriterier påverkar beslutet att flytta 18

5. Distansarbetets betydelse för flytten 21
   5.1 Byte av arbetsplats vid flytt 22

6. Utveckling över tid 25

7. Slutdiskussion 27

8. Bilaga 1: Tabellbilaga 29

9. Bilaga 2: Flyttenkäten 37

Metodbeskrivning finns i separat metodbilaga på Region Stockholms hemsida

Sammanfattning

Stockholmsregionen har haft och har fortsättningsvis en kraftig befolkningstillväxt. Dock har en komponent av befolkningstillväxten – det som kallas inrikes flyttnetto – varit negativ sedan 2018. Det betyder att under de senaste åren har något fler flyttat ut till andra län än flyttat in till Stockholmsregionen från övriga riket.

I den här studien fördjupas kunskapen om de senaste årens flyttströmmar över länsgränsen. Vilka som flyttat och de motiv som de har angivit. Det är den första studien om flyttmotiv som gjorts specifikt för Stockholms län och bygger på enkätsvar från drygt 4 000 flyttare. Svaren har även jämförts med en nationell flyttmotivundersökning (nedbruten på regional nivå) från 2006.

Analysen visar att det finns stora skillnader i flyttmotiv mellan inflyttare och utflyttare. Arbete är det vanligaste flyttmotivet för inflyttarna, 4 av 10 som flyttar till Stockholms län anger arbete som det viktigaste skälet till flytten. För utflyttarna är studier och bostadsskäl de vanligaste motiven. Drygt var femte flytt ut från länet förklaras av bostadsrelaterade skäl, och hälften av dessa skäl handlar specifikt om bostadsekonomi. Det är vanligare att ett hushåll med barn flyttar ut av bostads- och bostadsekonomiska skäl än andra hushållstyper.

Det är främst åldern som avgör vilket flyttmotiv som anges. Andra attribut såsom inkomst, kön och utbildningsnivå påverkar i minde utsträckning. För unga vuxna (18–24 år) är studieskäl det vanligaste flyttmotivet. För personer i familjebildande ålder (30–49 år) är bostadsskäl vanligare och boendemiljö som flyttförklaring ökar med åldern. Sociala orsaker är särskilt vanligt för inflyttare över 65 år.

Studien visar att de senaste årens möjlighet att arbeta på distans har gett en viss effekt på flyttarnas beteende. Ungefär 16 procent av inflyttarna och en tredjedel av utflyttarna som arbetar anger att möjligheten till distansarbete i ganska stor eller mycket stor utsträckning påverkat beslutet att flytta.

Över tid har flyttmotiven för länets inflyttare inte förändrats nämnvärt. Inflyttarna har ungefär samma förklaringar till sina flyttar nu som för 15 år sedan. Arbete, studier och sociala skäl driver inflyttningen på regional nivå. För utflyttarna har flyttbeteendet förändrats något. Bakom förändringen står dels gruppen i familjebildande ålder (30–49 år) där utflyttningsrisken ökat och där bostadsflyttar blivit vanligare, dels gruppen unga vuxna (18–24 år) som i högre utsträckning flyttar på grund av studier.

1. Inledning

En region kan växa på två sätt. Genom naturlig befolkningsförändring (fler föds än dör) eller genom flyttningar (fler flyttar in än ut). Ofta åtskiljs också inrikes flyttutbyte från utrikes. Historiskt har var och en av dessa komponenter haft olika stor betydelse för befolkningsutvecklingen i länet. I början av 1900-talet och fram till och med 1960-talet, när Sverige urbaniserades i snabb takt, hade länet en stor nettoinflyttning från övriga landet. Utvecklingen bröts under 1970-talet, då inflyttningen minskade under den så kallade gröna vågen. Numera växer Stockholms län tack vare invandring och ett positivt regionalt födelseöverskott. Länet har däremot sedan några år ett negativt inrikes flyttutbyte. Under 2021 ökade befolkningen med 23 000 personer och de senaste tio åren har länet haft en årlig genomsnittlig befolkningstillväxt på 1,4 procent, näst högst i landet.

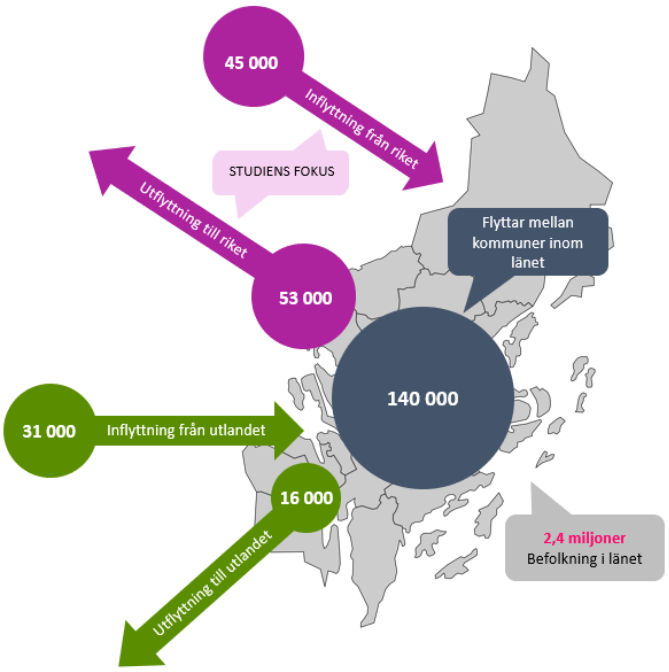
Figur 1. Befolkningens komponenter, Stockholms län 2021. Invandring och barnafödande bidrar till länets befolkningstillväxt.



Volymerna på flyttströmmarna går hand i hand med befolkningens åldersstruktur. Den stora gruppen 90-talister har idag kommit upp i familjebildande ålder och en ökad utflyttning har varit väntad. Däremot har nivåerna varit något högre än Region Stockholms prognoser kunnat förutspå. Mönstret i länets nuvarande inrikes nettoutflyttning etablerades år 2018 men redan 2014 började utflyttningen öka mer än väntat. Något har hänt i flyttbeteendet som inte enbart kan förklaras av demografin.

I den här studien fördjupas kunskapen om de senaste årens flyttmönster; vem som flyttat och vilka skäl de ger. Den handlar om de knappt 100 000 personer som varje år flyttar till eller från länet. Till numerären är länsflyttarna många och det finns potential i att attrahera fler och minska utflyttningen. Samtidigt utgör dessa strömmar bara några procent av Stockholmsregionens 2,4 miljoner invånare som varje år väljer att bo kvar. Utifrån tidigare studier finns dessutom skäl att tro att ungefär en tredjedel av dem kommer att återflytta (i bägge riktningar) inom några år.

Figur 2. Antal Stockholmsrelaterade flyttar år 2021. Studiens fokus är inrikes flyttar som går över länsgränsen (lila pilar)



Denna studie baseras i huvudsak på en enkätundersökning som genomfördes under våren 2022, samt deskriptiv statistik från SCB/Regiondatabasen. Enkätundersökningen skickades ut till 11 000 personer i åldern 18–75 år som flyttat till eller från Stockholms län under perioden augusti 2021 – januari 2022. Undersökningen genomfördes av konsultföretaget Institutet för Kvalitetsindikatorer (Indikator) på uppdrag av Region Stockholm.

Syftet med enkäten är att fånga olika flyttmotiv genom att ställa frågor om vad som varit den viktigaste anledningen till att personen flyttat. I enkäten ställs också frågor om vilka som har möjlighet att distansarbeta och huruvida den möjligheten har påverkat beslutet att flytta. Omkring 4 000 personer svarade och svarsfrekvensen var 37 procent. Äldre personer svarade i högre utsträckning än yngre, och eftersom unga personer står för en större andel av flyttarna har bortfallet justerats med hjälp av viktning. En detaljerad metodbeskrivning av enkätundersökningen finns i separat metodbilaga.

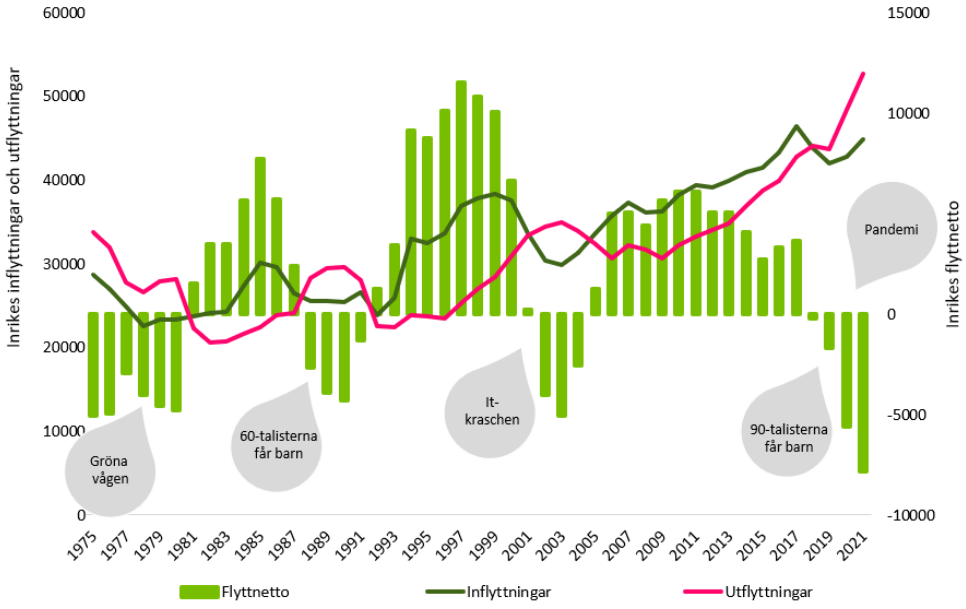
Region Stockholm vill tacka forskarna Thomas Niedomysl (Stockholms universitet/Uppsala kommun), Jan Amcoff (Uppsala universitet) och John Östh (OsloMet universitet) som gett värdefulla inspel till studien under arbetets gång.

2. Länets flyttströmmar

Sedan år 2018 har fler flyttat inrikes ut från länet än in till länet. Historiskt sett är emellertid inflyttningen på en hög nivå, vilket talar för en bibehållen attraktionskraft mot övriga riket. Vad gäller utflyttningen är det särskilt åren 2020 och 2021 som utmärker sig med en hög utflyttningstakt, något som behöver tolkas med försiktighet. Det finns flera möjliga förklaringar till pandemiårens flyttmönster. En orsak är att den flyttbenägna gruppen unga vuxna drabbades hårt när samhället stängde ner och stadslivet var på paus. Unga vuxna jobbar i stor utsträckning i branscher som drabbades särskilt hårt av arbetslöshet under pandemin.[1] Preliminära siffror från första halvåret 2022 visar på ett flyttmönster som mer påminner om läget omedelbart innan pandemin, nettot är fortsatt negativt men inte på några pandeminivåer.

Över tid har flyttnettot alltid varierat i cykler. Stockholms län har haft perioder då flyttnettot varit kraftigt negativt, för att sedan några år senare vända uppåt igen. Att flyttnettot varierar i cykler beror på faktorer som bostadsbyggande, konjunktur och befolkningens sammansättning. När det finns stora årskullar i riket i vuxenblivande ålder, omkring 20–30 år, ökar inflyttningen till länet. När de stora årskullarna kommer upp i familjebildande ålder går nettoflyttningen i motsatt riktning. Eftersom en del av de som flyttar återflyttar inom några år är det också logiskt att en inflyttningsvåg med viss fördröjning följs av en utflyttningsvåg.

Figur 3. Flyttnettot varierar i cykler. Inrikes inflyttningar, utflyttningar och flyttnetto för Stockholms län 1975–2021.

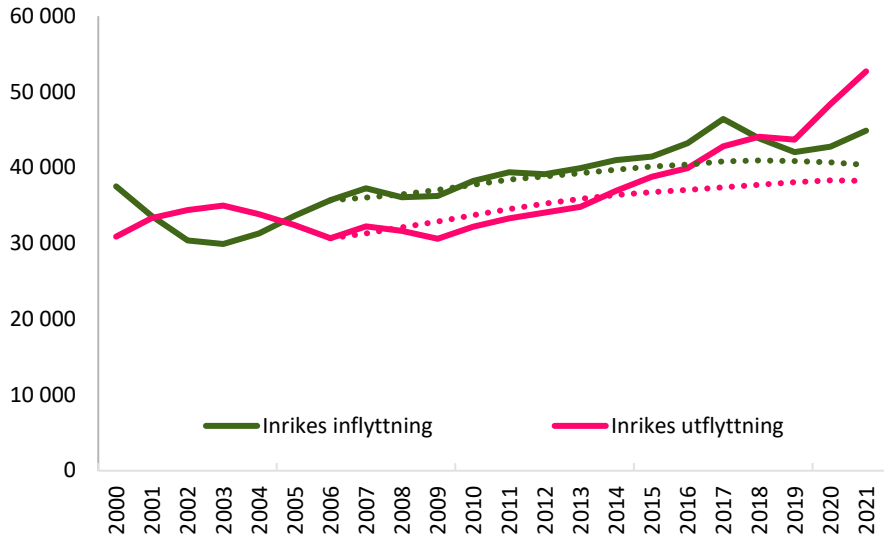


2.1 Hur mycket påverkar åldersstrukturen?

För att förstå mekanismerna bakom flyttströmmarna är befolkningens åldersstruktur centralt. För att illustrera hur stor del av variationerna i flyttningarna som beror på demografin har in- och utflyttningen beräknats givet 2006 års flyttbeteende i de olika åldersgrupperna. Det vill säga, om människor flyttade som de gjorde för 15 år sedan, hur hade flyttströmmarna utvecklats då? Att 2006 års flyttmönster valdes beror på att det var ett relativt normalt flyttår och det första året då flyttmönstret åter var i nivå med tiden före 2000-talets lågkonjunktur.

Diagrammet nedan visar den faktiska in- och utflyttningen för Stockholms län tillsammans med analysmodellen där streckade linjer visar hur flyttningarna hade sett ut om 2006 års flyttmönster bestått. De streckade linjerna visar alltså på en utveckling som är helt demografiskt driven och varierar i takt med att antalet personer ökar eller minskar i olika flyttåldrar.

Figur 4. Helritade linjer visar den faktiska in- och utflyttningen till och från Stockholms län. Streckade linjer visar hur flyttströmmarna hade varit om 2006 års flyttbeteende hade bestått.



Som tidigare konstaterats har inflyttningen varit stabil och 2006 års flyttbeteende skulle gett ungefär samma nivå på inflyttningen som den observerade. Undantaget är åren 2016/2017 då länet hade en ovanligt stor inflyttning på grund av den stora flyktinginvandringen till Sverige året innan. Även för utflyttningen skulle 2006 års flyttmönster gett ungefär samma utveckling som den observerade till och med år 2013. Från år 2014 och framåt har det däremot hänt något och den observerade utflyttningen har avvikit alltmer från den utflyttning som skulle skett om 2006 års flyttmönster bestått. En närmare analys av data visar att det främst är unga vuxna i 20-års åldern och personer i familjebildande ålder som står för förändringen, i dessa åldersgrupper har risken att flytta ut ökat mest.

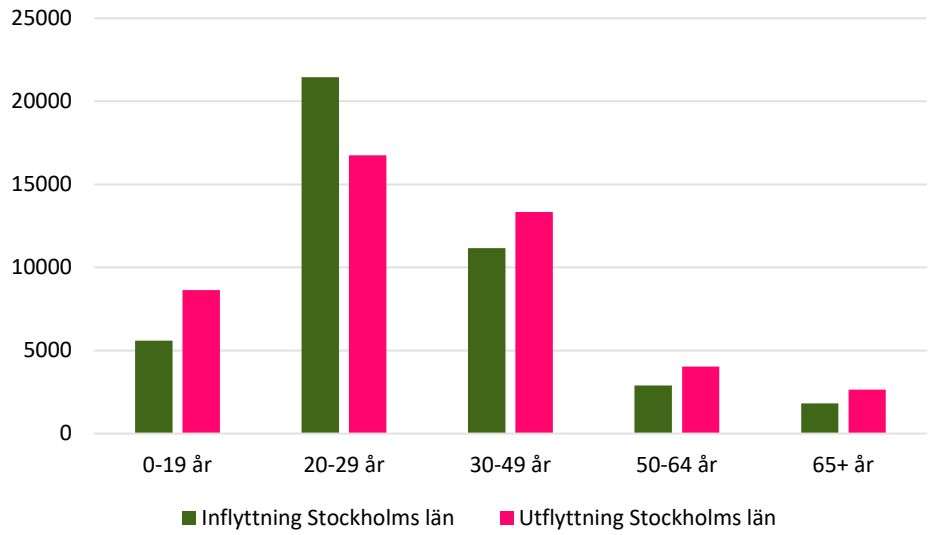
Avståndet mellan observerad utflyttning och förväntad utflyttning utifrån 2006 års utflyttningsrisker blir särskilt stor under pandemiåren.

Analysen är måhända grovhuggen men ger en bild av hur åldersstrukturen hänger samman med flyttningarna. Eftersom antal personer i familjebildande åldrar ökar i länet har en utflyttning varit väntad, men från 2014 är nivåerna något högre än de ”borde” vara enligt den demografiska utvecklingen. Det går därför inte att tillskriva demografin som enda förklaring till den ökade utflyttningen.

2.2 Vem flyttar?

Flyttmönster varierar beroende på ålder och skede i livet. Unga vuxna är den mest flyttbenägna gruppen och står för majoriteten av alla flyttar i Sverige. I den rörliga åldersgruppen 20–24 är det ungefär 10 000 personer som årligen flyttar in till länet medan något fler flyttar ut. Stockholmsregionen går med andra ord nästintill jämt ut av de unga 20-åringarnarnas flyttande. Desto större tillskott har länet av 25–29 åringar. I den här åldersgruppen är det varje år några tusen fler som flyttar in till länet än flyttar ut. Unga vuxna är en viktig åldersgrupp för länet; många som kommer hit stannar kvar, arbetar och bildar senare familj.

Figur 5. Antal inrikes inflyttare och utflyttare, Stockholms län, medelvärde 2018–2021. Höjdskillnaderna i staplarna visar länets netto. Observera att åldersspannen varier.



Barnfamiljerna är en grupp som flyttar ut mer än andra. I de familjebildande åldrarna 30–49 år har länet ett negativt inrikes flyttnetto, det är fler som flyttar ut än in. Nettot är också negativt för åldersgruppen 0–19 år, vilket beror på att barnen följer med föräldrarna i flytten. Det hör till vanligheterna att länet har ett negativt netto för barnfamiljerna,

undantaget var under en period mellan 2009–2014 då fler barnfamiljer flyttade in än ut. Sedan dess har länets flyttnetto varit negativt för den familjebildande åldern och under pandemiåren förstärktes utflyttningen ytterligare.

Med åldern minskar rörligheten och pensionärerna är den minst flyttbenägna gruppen. För länet rör det sig om några tusen flyttar totalt sett. Varje år är det fler 65-plussare som flyttar ut från länet än in, och det är en trend som hållit i sig sedan 1970-talet. Över tid kan vi se att flyttningarna för äldre i länet ökar, men totalt sett rör det sig inte om några större volymer. Att det är fler äldre som flyttar beror på att andelen äldre i länet ökar - flyttarna blir då också fler till antalet.

2.3 Hur går flyttlassen?

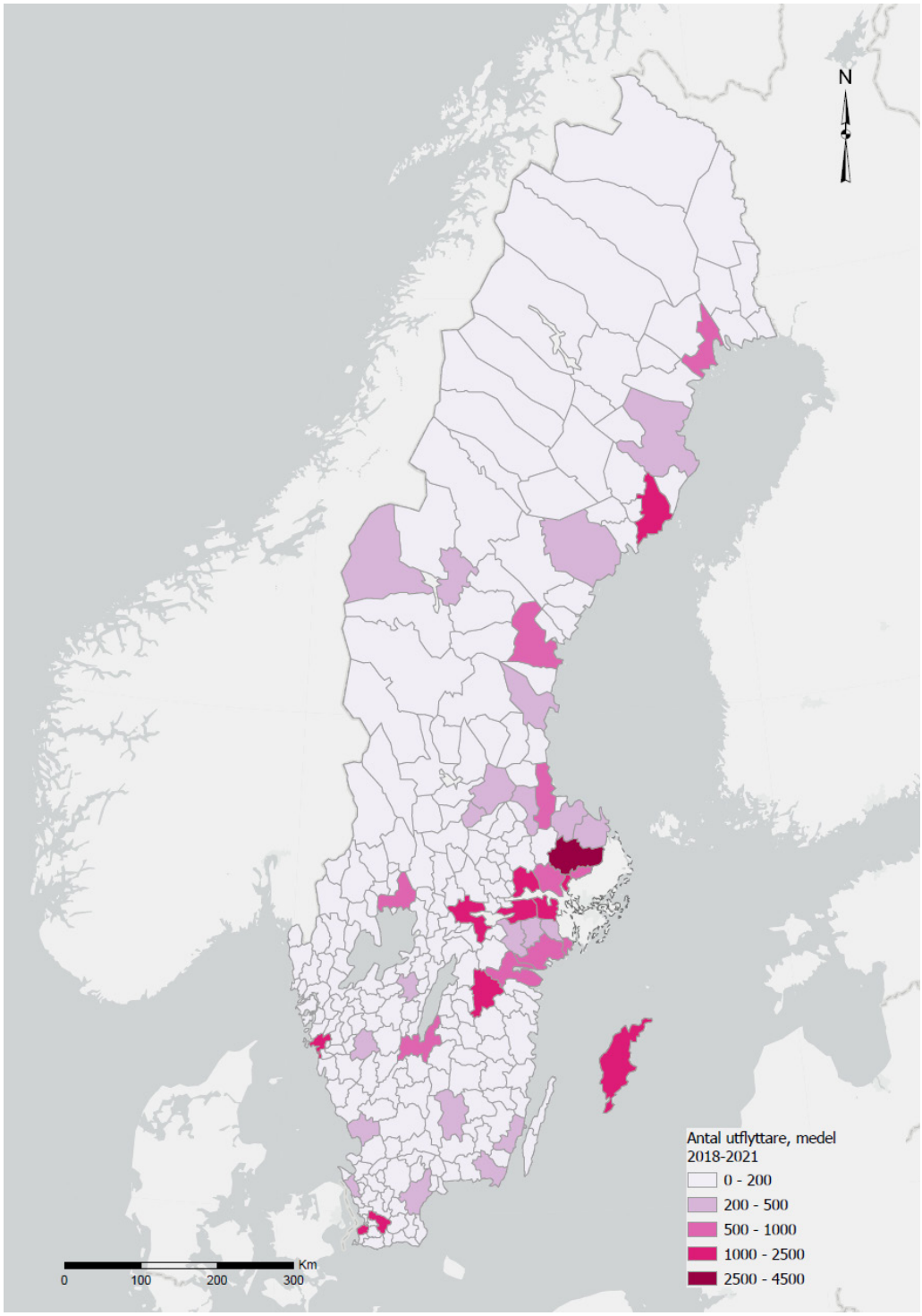
Utbytet mellan städer och regioner i form av pendling och flyttning brukar ofta bestämmas av storleken och avståndet dem emellan. Två stora städer som ligger nära varandra har ofta omfattande interaktion. Mindre städer som ligger långt från varandra har mindre utbyten. Men avståndet kan också kompenseras av stadens storlek eller karaktär.

På länsnivå är det många flyttar som går mellan Uppsala län och Stockholms län, vilket är naturligt med tanke på hur nära de ligger varandra. Utbytet har ökat i bägge riktningar, men fler och fler flyttar från Stockholms län till Uppsala län. Under 2021 gick nästan 9 000 flyttningar från länet till Uppsala län. Flyttutbytet är också stort gentemot grannlänet Sörmland och de två storstadsregionerna Skåne och Västra Götaland.

Över tid har flyttmönstret på länsnivå varit tämligen stabilt. De län som dominerar idag, har också dominerat de senaste 20 åren. Den största förändringen är att utbytet mellan Uppsala och Stockholms län har förstärkts i båda riktningarna. Uppsala län tar en större andel av Stockholmsutflyttarna och en större andel som flyttar till Stockholm kommer från Uppsala.

När utflyttningen analyseras på kommunnivå framträder tydliga geografiska mönster. Stora volymer flyttar från länet går till 1) studentstäder och/eller större städer, 2) storstäderna Göteborg och Malmö, eller 3) kommunerna i Mälardalen och Stockholmsregionens närområde. Ungefär hälften av utflyttarna går till något av länen i Östra Mellansverige. I takt med utbyggnad av infrastruktur och ökad tillgänglighet har storregionen fått en alltmer integrerad bostadsmarknad. I närområdet är det flera större kommuner med god tillgänglighet till regionaltrafik som attraherar inflyttare, exempelvis Enköping, Uppsala, Eskilstuna och Västerås. Bland de befolkningsmässigt små kommunerna utmärker sig Sörmländska Trosa och Strängnäs med många inflyttare från Stockholms län.

Figur 6. Antal inrikes flyttar från Stockholms län till kommuner i Sverige, medelvärde 2018–2021



3. Flyttmotiv – den viktigaste orsaken till flytt

För de allra flesta är en flytt en stor händelse i livet. Region Stockholms enkätundersökning vittnar om en variation och bredd i respondenternas sätt att motivera sina flyttar. Drömmen om en gård på landet, längtan efter trädgård, stress, puls, nöjen, elitidrott, lugn, närmare barnbarn, studier, kulturutbud, natur, trygg miljö för barnen, parkeringsavgifter, karriärmöjligheter, kärlek, separation, kriminalitet, förstahandskontrakt, sjukdom, närmare båten, mindre pendling, distansarbete, bostadspriser.

Alla flyttbeslut är i någon mening unika, men när svaren summeras finns det tydliga mönster, och det är dessa som är i fokus för denna studie. Uppgifter om den viktigaste anledningen till att personen flyttat samlades in genom en öppen fråga i enkäten. Varje svar har därefter kodats till sex kategorier: arbete, bostad, boendemiljö, studier, sociala orsaker och övrigt. I studien används samma koder och metodik som i tidigare forskning och undersökningar om flyttmotiv.[2]

Eftersom flyttmotiven har samlats in med en öppen fråga har personen inte vägletts i sitt svar, utan med egna ord beskrivit skälet till flytten. Två typer av flyttmotiv som har fått uppmärksamhet senaste åren, trygghet och bostadsekonomi, fick egna underkategorier. Svar som handlade om trygghet kodades som en egen kategori under boendemiljö och bostadsekonomi blev en egen kategori under bostad.

Figur 7. Kodningsmatris och stödord

Kategori	Stödord
Arbete	Arbete/jobb, Pendling/avstånd till arbete, Karriär/bättre arbetsmöjligheter, Partners arbete, Annat arbetsrelaterat
Boendemiljö	Miljöombyte, Stadsmiljö/kultur, Serviceutbud/större ort, Landsbygdsmiljö/natur/grönområden/mindre ort, Övrigt boendemiljörelaterat
(Trygghet)	Kriminalitet, Brott, Säkerhet, Skjutning
Bostad	Minde/enklare bostad, Större boende, Kontraktsfrågor, Grannar, Övrigt bostadsrelaterat
(Bostadsekonomi)	Priser, Kostnad, Bostadsmarknad
Sociala orsaker	Hushållsbildning, Separation/skilsmässa, Närhet till familj/anhöriga/vänner, Övrigt socialt tex Kärlek
Studier	Studier/utbildning, Pendling/avstånd till studier, Partners utbildning, Övrigt studierelaterat

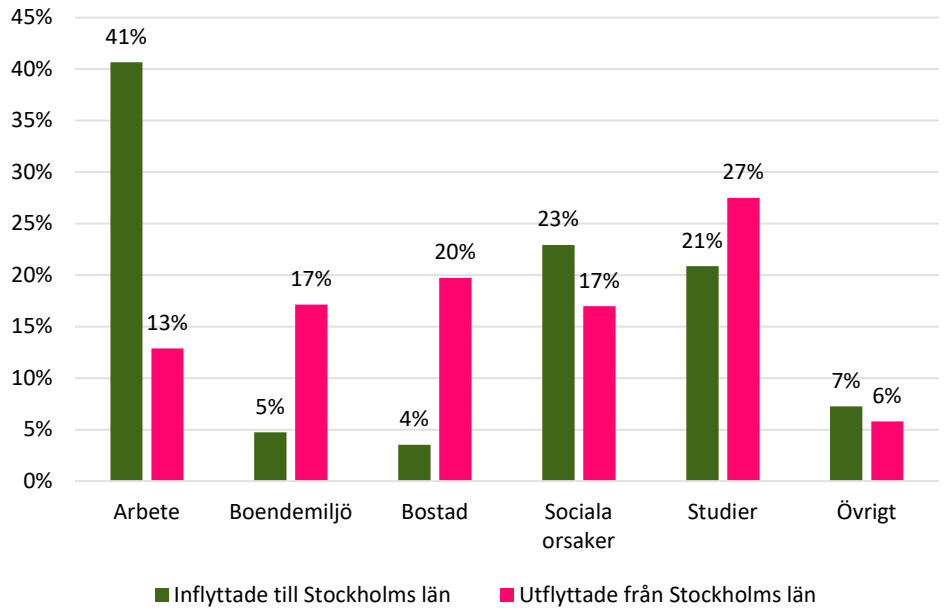
Enkätsvaren har utöver redogörelserna i diagram analyserats med hjälp av regressionsanalys. Med en sådan analys är det möjligt att undersöka om något visst attribut hos respondenterna (såsom kön, ålder, inkomst, etc.) är

förenat med en förhöjd/minskad benägenhet att anföra ett visst flyttskäl samtidigt som effekterna av deras andra attribut kontrolleras bort. Resultaten från regressionsanalysen finns i bilaga 1, tabell 4.

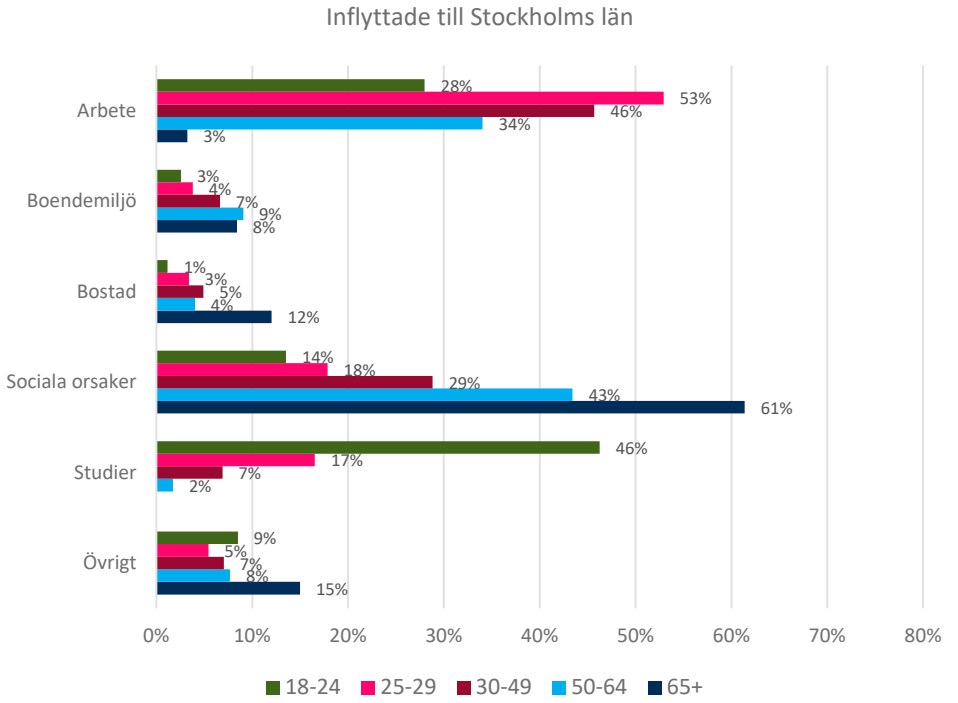
Diagrammet nedan visar att det finns stora skillnader i hur inflyttare och utflyttare motiverar sina flyttar.[3] Bland inflyttarna är arbete det vanligaste flyttmotivet, medan utflyttarna i högre utsträckning motiverar sina flyttar av studier eller bostad-/boendemiljöskäl. Detta ska inte tolkas som att bostaden inte är viktig för inflyttare eller att arbete inte spelar någon roll för utflyttare. Snarare handlar det om att utflyttare i en högre utsträckning än inflyttare, kopplar värden i bostaden och boendemiljön som det viktigaste skälet till sitt flyttbeslut. Inflyttarna anger i stället i större utsträckning arbete som det viktigaste skälet till sitt beslut att flytta.

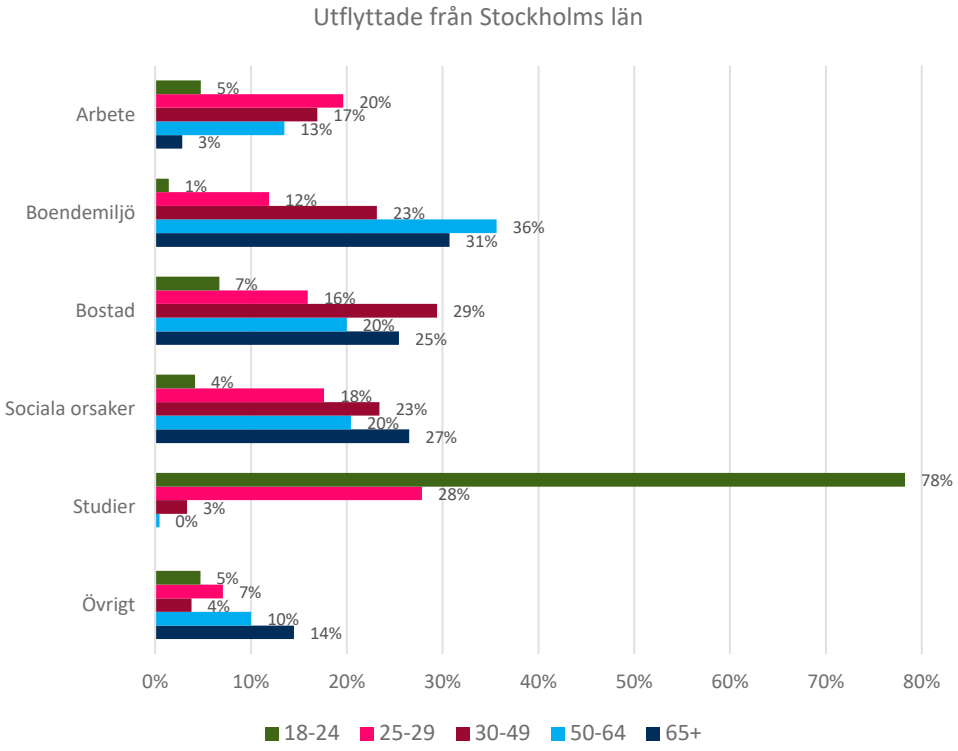
Det är framför allt ålder som påverkar flyttmotiven. Andra bakgrundsfaktorer som exempelvis inkomst och utbildningsnivå påverkar i mindre utsträckning. Bland unga vuxna är studier det absolut vanligaste motivet, särskilt bland utflyttarna. Bland personer i familjebildande ålder som flyttar ut från länet är bostad det vanligaste flyttmotivet. Boendemiljö som flyttförklaring blir vanligare med stigande ålder. Sociala skäl är också ett vanligt motiv, både för in- och utflyttare. Många unga som flyttar till Stockholmsregionen har vänner och släkt i länet och bland äldre finns en önskan att komma närmare barn och barnbarn.

Figur 8. Flyttmotiv (den viktigaste orsaken till flytt) för inflyttare och utflyttare, Region Stockholms flyttenkät 2022



Figur 9. Flyttmotiv (den viktigaste orsaken till flytt) för inflyttare och utflyttare, åldersuppdelat, Region Stockholms flyttenkät 2022



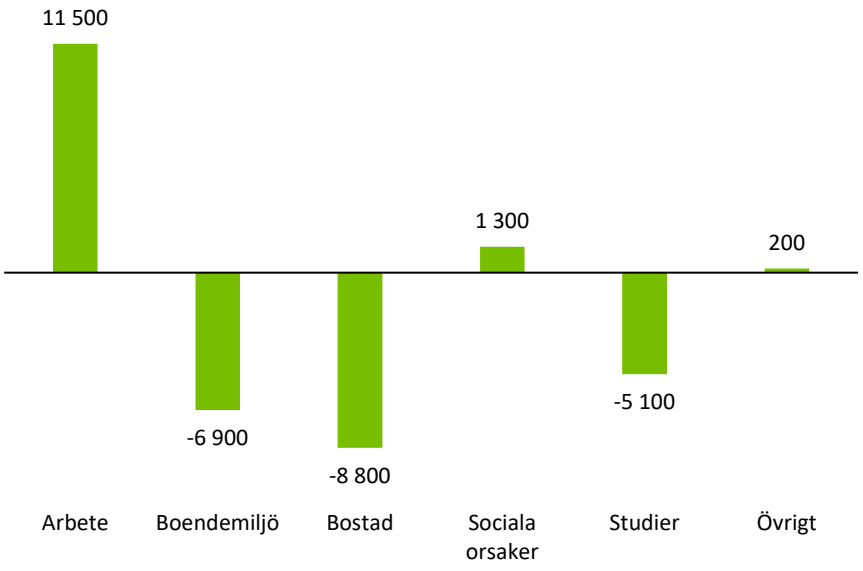


3.1 Arbete och studier

Stockholmsregionen har ett starkt näringsliv och arbetsmarknaden attraherar många inflyttare från övriga riket. Omkring fyra av tio inflyttare till Stockholms län motiverar sina flyttar av arbetsskäl och i åldersgruppen 25–29 är det varannan flytt som sker på grund av arbete. Bland utflyttarna är det betydligt färre som anger att de flyttade på grund av arbete. Andelen är högst i åldersgruppen 25–29 år, drygt var femte flytt ut från länet i denna åldersgrupp beror på arbete. Sannolikheten att flytta på grund av arbete, i båda riktningarna, är högre för eftergymnasialt utbildade.

Unga vuxna är den mest flyttbenägna gruppen och står för majoriteten av alla flyttar. De flesta i denna åldersgrupp flyttar på grund av studier. Nästan varannan flytt in till länet i åldersgruppen 18–24 år motiveras av studier, och för utflyttarna är andelen ännu högre – 8 av 10 anger studier som den viktigaste anledningen till att det flyttat. Svaren visar att det är ovanligt att unga vuxna flyttar ut från länet av andra anledningar än att studera på annan ort. Stockholmsregionen har ett rikt utbud av universitet och högskolor, men sett till befolkning är länet underförsörjt av studieplatser. Det kan vara en av anledningarna till att fler flyttar ut än in på grund av studier i den yngsta målgruppen.

Figur 10. Inrikes Flyttnetto för Stockholms län 2021 baserat på flyttmotiv. Länet ”vinner” cirka 11 500 arbetsrelaterade flyttar men har ett negativt netto för flyttar som sker på grund av bostad, boendemiljö och studier. Observera avrundade siffor.

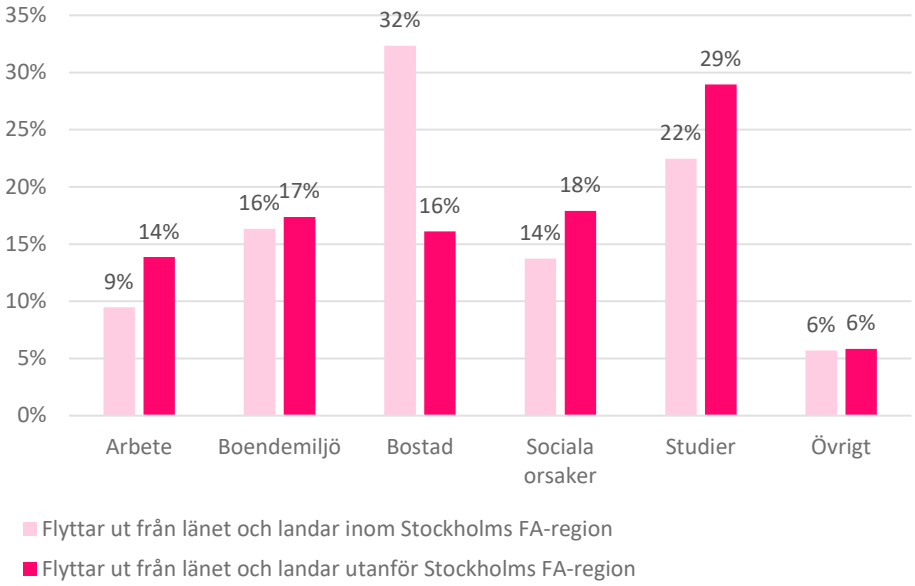


3.2 Bostad

Var femte utflyttare motiverar sin flytt ut från länet av bostadsskäl. En bostadsflytt föranleds ofta av förändrade hushållsförhållanden; personen har blivit sambo, separerat eller fått barn. Ungefär hälften av bostadsskälen handlar specifikt om Stockholmsregionens bostadsmarknad och priser/hyror på bostäder. Höga bostadspriser är i sig ett mått på attraktivitet (många vill bo på samma plats) men kan också skapa undanträngningseffekter. En villa i Stockholms län kostar i genomsnitt 7,3 miljoner och priset på bostadsrätter är 66 000 per kvadratmeter (september 2022).

Det är ungefär 10 procent[4] av utflyttarna och mindre än 1 procent[5] av inflyttarna som specifikt anger att bostadsekonomin var den viktigaste anledningen till att de flyttat. Översatt till 2021 års flyttströmmar skulle denna grupp utgöra omkring 5 000 av totalt 53 000 utflyttare. Typiska svar handlar om att bostadsmarknaden i Stockholm är ”omöjlig”, att det är svårt att hitta ett bra boende till ett rimligt pris, eller att personen fått barn och därför letat efter hus utanför länet där det är billigare. Vi kan konstatera att det är högre sannolikhet att hushåll med barn flyttar ut på grund av bostadsekonomiska skäl än andra hushållstyper. Andra faktorer, som exempelvis inkomst, spelar mindre roll. De som har angett bostadsekonomi som primärt flyttmotiv återfinns i olika inkomstskikt.

Figur 11. Flyttmotiv för utflyttare inom och utanför Stockholms FA-region. Bostadsskäl är det vanligaste flyttmotivet för flyttar som går inom ett pendlingsbart avstånd från Stockholms län (FA-region)



Det finns ett samband mellan flyttavstånd och bostadsrelaterade flyttmotiveringar. Kortväga flyttare anger i högre utsträckning än mer

långväga flyttare att bostaden var den viktigaste flyttanledningen. Bostadskäl utgör ungefär 20 procent av utflyttningen, men andelen ökar till 32 procent om vi specifikt tittar på områden som ligger inom ett pendlingsbart avstånd från Stockholms län[6]. En typisk bostadsutflyttare är ett hushåll med barn som flyttar inom ett pendlingsbart avstånd från länet. Att många som flyttar ut till Stockholmsregionens grannlän anger bostadsskäl som vanligt motiv visar att bostadsmarknaden inte tar slut vid länsgränsen. Storregionen har fått en alltmer integrerad bostadsmarknad. Bostadspriserna utanför Stockholmregionen är lägre, och för en flyttare som sneglar över länsgränsen blir boendemöjligheterna fler.

3.3 Boendemiljö

Det är vanligare att utflyttare tillskriver boendemiljön betydelse för sina flyttbeslut än att inflyttare gör det. För utflyttarna handlar boendemiljöfrågorna om tillgång till natur, närhet till service, ökad livskvalitet, miljöombyte och mindre stress. För inflyttarna finns en önskan om att uppleva storstadspulsen, mer service, nöjen och restauranger.

Flyttmotiv kopplat till boendemiljön blir vanligare med stigande ålder. Det är naturligt att pensionärer, som inte behöver vara nära arbetsmarknaden, värderar boendemiljön högt. Det går i linje med flyttströmmarna, där vi kan se att många äldre flyttar till semesterorter och attraktiva boendekommuner. Boendemiljömotiven ökar succesivt i takt med att flyttaren blir äldre och når sin topp redan vid 50 år. Svaren från enkäten visar att boendemiljömotivet är starkast för åldersgruppen 50–64 år; 35 procent i denna åldersgrupp flyttar på av boendemiljöskäl. Bland utflyttarna är det större sannolikhet att hushåll med barn flyttar på grund av boendemiljön än singelhushåll. Vi kan också se att boendemiljön hänger ihop med inkomst, bland utflyttarna är det större sannolikhet att personer med högre inkomst flyttar av boendemiljöskäl.

Omkring en femtedel av boendemiljöskälen handlar specifikt om trygghet. Det är ungefär 4 procent[7] av utflyttarna och mindre än en halv procent[8] av inflyttarna som specifikt anger att trygghetsfrågan var den viktigaste anledningen till att det flyttat. Översatt till 2021 års flyttströmmar skulle denna grupp motsvara en mindre del, knappt 2 000 av totalt 53 000 utflyttare. Typiska svar handlar om att kriminaliteten ökat i länet och att man vill flytta till en trygg plats för barnen. I regressionsanalysen kan vi se att hushåll med barn har högre sannolikhet att flytta ut från länet på grund av trygghet än andra hushållstyper. Detsamma gäller för personer i åldersgruppen 65 år eller äldre i relation till yngre personer.

3.4 Sociala orsaker

Traditionellt sett har sociala flyttmotiv fått liten uppmärksamhet i forskningen, men flera nya studier belyser att familj och släkt är viktiga

drivkrafter till flytt över längre avstånd.[9] Svaren från vår enkätundersökning visar att relativt många, var femte flytt, motiveras av sociala skäl. De är vanligare är inflyttare anger sociala motiv men i båda riktningarna finns det många flyttare som motiverar sin flytt av sociala skäl.

Sociala motiv varierar med åldern, särskilt när det gäller inflyttarna där andelen ökar med stigande ålder. I åldersgruppen 25–29 år är det knappt 20 procent av inflyttarna som flyttar på grund av sociala skäl. I åldersgruppen 65+ svarar 60 procent av inflyttarna att sociala orsaker var den viktigaste anledningen till flytten, bland annat för att komma närmare barn och barnbarn. Trots att seniorerna utgör en mycket liten andel av alla flyttar ger svaren en tydlig markör att sociala orsaker är den främsta drivkraften till att äldre flyttar in till Stockholmsregionen.

3.5 Övriga flyttmotiv

Bland övriga flyttmotiv, som utgör omkring sex till sju procent, finner vi en rad olika motiv. En del av svaren utgörs av speciella och nischade skäl som inte passar in av någon av de vanliga kategorierna. Andra svar är mer diffusa, exempelvis ”gick i pension” ”livsstilsförändring”, ”personliga skäl” eller att flytten var ”ren tillfällighet”. I dessa fall finns för lite information för att göra en rimlig kodning. Åldersgruppen 65+ är överrepresenterade i denna kategori. Kodningen har således inte varit helt ändamålsenligt för den äldre målgruppen.[10]

Eftersom frågan om flyttmotiv ställdes som en öppen fråga har det varit möjligt att söka igenom alla svar i syfte att hitta sådant som inte passar in i de vanliga flyttkategorierna, men som har bäring på den regionala utvecklingen. Ett sådant exempel är frågan om landstings- och kommunalskatten, som ibland diskuteras i samband med attraktivitet och flyttmönster. Utifrån enkätmaterialet kan vi konstatera att det endast är en person som anger skatten som flyttskäl. Studien ger således inget stöd för att skatten skulle utgör ett primärt motiv för att flytta över länsgränsen. Resultaten går i linje med liknande flyttstudier[11]

4. Flyttfaktorer – hur olika kriterier påverkar beslutet att flytta

Varje person som står inför ett flyttbeslut behöver ta hänsyn till en mängd olika parametrar: Hur ser arbetsmarknaden ut? Hur är pendlingsmöjligheterna? Vad är karaktären på boendemiljön? Även om flyttaren uppger ”jobb” som det primära motivet kan flera andra faktorer också ha påverkat beslutet. I detta kapitel får vi kunskap om hur olika flyttfaktorer värderas och analysen kan ses som ett komplement till frågan om primärt flyttmotiv. I enkäten fick flyttarna ta ställning till hur stor eller liten betydelse tolv fördefinierade flyttfaktorer hade för deras beslut att flytta.

Figur 12. Rangordning av flyttfaktorer, andel som anser att flyttfaktorn hade en stor eller helt avgörande betydelse för beslutet att flytta. Region Stockholms flyttenkät 2022

Inflyttare		Utflyttare		Alla flyttare	
Arbete	67%	Boendekostnaderna	50%	Bostadens omgivning/område	51%
Karriärmöjligheter	62%	Bostadens omgivning/område	48%	Arbete	49%
Bostadens omgivning/område	54%	Bostaden	42%	Boendekostnaderna	46%
Kommunikationer	48%	Utomhusaktiviteter /naturupplevelser	37%	Bostaden	44%
Bostaden	45%	Studier	34%	Karriärmöjligheter	39%
Boendekostnaderna	41%	Arbete	33%	Din/hushållets ekonomi	35%
Närhet till vänner	40%	Din/hushållets ekonomi	33%	Kommunikationer	33%
Din/hushållets ekonomi	38%	Närhet till släkt	30%	Studier	33%
Kultur-/Nöjesutbud	38%	Närhet till vänner	20%	Närhet till släkt	33%
Närhet till släkt	36%	Kommunikationer	19%	Utomhusaktiviteter /naturupplevelser	32%
Studier	32%	Karriärmöjligheter	18%	Närhet till vänner	30%
Utomhusaktiviteter /naturupplevelser	27%	Kultur-/Nöjesutbud	17%	Kultur-/Nöjesutbud	27%

Mellan in- och utflyttare finns det skillnader som tyder på att olika preferenser ligger bakom deras flyttbeslut. Bland inflyttarna hamnar arbete och karriärmöjligheter högst uppe i rangordningen, något som går i linje med tidigare analys av primärt flyttmotiv. Det bekräftar att Stockholmsregionens näringsliv och arbetsmarknad har en stark

dragningskraft. Inflyttarna tillskriver därtill flera stadsmiljöfaktorer en stor betydelse. Faktorer såsom bostadens omgivning och kommunikationer hamnar högt upp när inflyttarna värderar vad som påverkat deras beslut att flytta.

För utflyttarna är det snarare kriterier som handlar om bostaden och boendemiljön som värderas högst. Allra högst rangordnas boendekostnaderna - hälften av utflyttarna anser att denna faktor haft en stor eller helt avgörande betydelse för beslutet att flytta. I topp finns även andra bostad- eller boendemiljöinriktade faktorer såsom bostadens omgivning, bostaden och naturen.

Respondenter i olika åldersgrupper tenderar att uppge olika preferenser bakom sina flyttbeslut (se tabell 2, bilaga 1). Unga inflyttare i förvärvsarbetande ålder värderar arbete och karriär högt. För personer som är 50 år eller äldre är det mer vanligt att boendemiljöinriktade faktorer rangordnas högt. I åldersgruppen 65+ värderas närheten till släkt allra högst för inflyttarna, något som bekräftar analysen i föregående kapitel om att sociala motiv driver inflyttningen av äldre.

Utflyttarna rangordnar boendekostnaderna högt i flera åldersgrupper, och här spelar också flyttavståndet en roll. Boendekostnaderna tycks särskilt värderas högt i de familjebildande åldrarna som flyttat inom ett pendlingsbart avstånd från Stockholms län (se tabell 3, bilaga 1). Det ska poängteras att också många inflyttare anser att boendekostnaderna har påverkat flyttbeslutet, men eftersom andra faktorer bedömts som relativt viktigare, hamnar bostadskostnaderna längre ner i rangordningen. Det är särskilt i den unga inflyttargruppen 18–24 år som boendekostnaderna varit viktiga - nästan hälften av alla inflyttare anger att den faktorn haft stor eller helt avgörande betydelse.

Figur 13. Flyttaktorer som är viktigare för inflyttare än utflyttare och vice versa. Kontrollerat för kön, ålder och flyttavstånd. Region Stockholms flyttenkät 2022

Viktigare för inflyttare	Viktigare för utflyttare
• Karriärmöjligheter • Kommunikationer • Arbete • Kultur • Närhet till vänner • Närhet till släkt • Bostaden • Bostadens omgivning/område • Din/hushållets ekonomi	• Boendekostnaderna • Utomhusaktiviteter/natur-upplevelser

När vi jämför inflyttarna med utflyttarna blir det tydligt att vissa saker är viktigare för inflyttarna och vice versa. Dessa skillnader kvarstår när vi kontrollerar för gruppens olika sammansättningar vad gäller kön, ålder och hur långt de flyttat. Nio faktorer är viktigare för inflyttarna och flera av dessa flyttfaktorer speglar storstadsregionens dragningskraft, såsom arbete, karriär, kommunikationer och kultur. De faktorer som är viktigare för utflyttarna vid samma jämförelse är boendekostnaderna och utomhusaktiviteter/naturupplevelser.

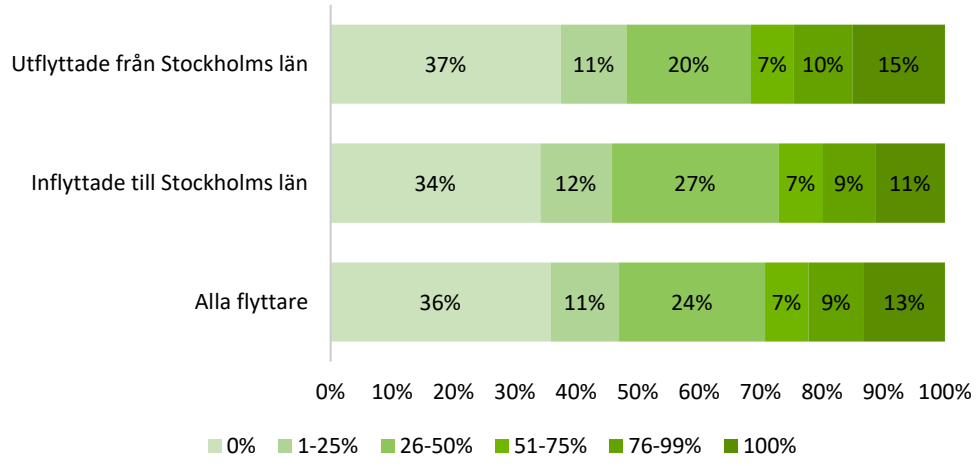
5. Distansarbetets betydelse för flytten

En av de viktigaste åtgärderna för att minska smittspridningen under pandemin var rekommendationen att arbeta hemifrån. Stockholmsregionens näringslivsstruktur utmärker sig med en hög andel branscher där distansarbete är möjligt, och under pandemin arbetade över hälften av invånarna hemifrån.[12] Denna så kallade hemifiering av arbetsmarknaden började redan innan pandemin[13] men fick en skjuts när restriktionerna infördes. När avstånden mellan jobb och boende suddas ut ökar förutsättningarna för många att arbeta och bo inom en större geografi.

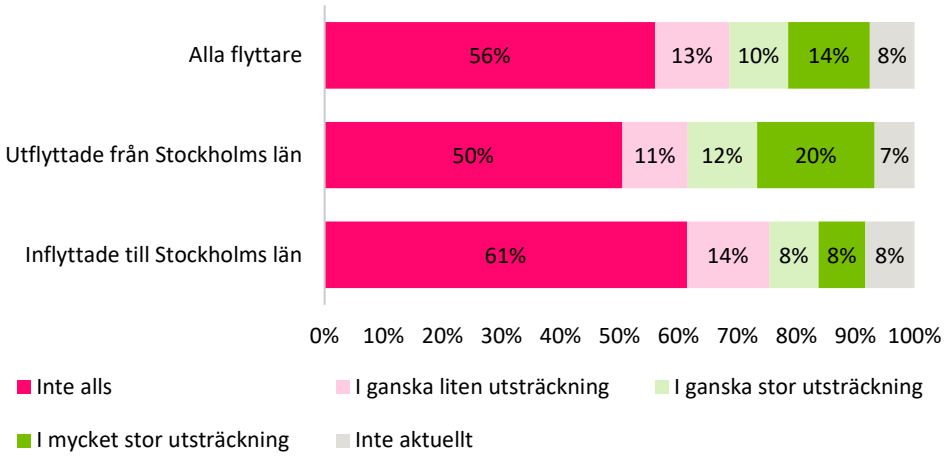
I enkätundersökningen fick alla personer som arbetar uppskatta hur stor andel av arbetsveckan de kan arbeta på distans. Svaren visar att ungefär en tredjedel saknar möjlighet att arbeta hemifrån, en tredjedel kan arbeta upp till 50 procent på distans och en tredjedel kan arbeta 51–100 procent på distans. Skillnaderna mellan inflyttarna och utflyttarna är marginell, men utflyttarna har i något högre utsträckning möjlighet att arbeta 100 procent på distans.

På frågan om möjligheten till distansarbete påverkat flyttbeslutet svarar 16 procent av inflyttarna och 32 procent av utflyttarna att det har påverkat beslutet i ganska stor eller mycket stor utsträckning. Resultaten indikerar att det finns en viss distansarbetseffekt i flyttbeteendet, och att effekten är större för utflyttarna. Detta ska inte tolkas som att en tredjedel av utflyttningsströmmen från länet kan relateras till distansarbete. Det här gäller endast den arbetsföra delen av utflyttarna, och i flyttströmmen ingår många som inte arbetar såsom pensionärer och studenter.

Figur 14. Möjlighet att arbeta på distans, Region Stockholms flyttenkät 2022



Figur 15. Andel som anser att möjligheten till distansarbete påverkat flyttbeslutet, Region Stockholms flyttenkät 2022



Med hjälp av regressionsanalysen kan vi se att det finns ett samband mellan möjlighet till distansarbete och distansarbetets påverkan på flyttbeslutet. De som har möjlighet att arbeta mer på distans anger i högre grad att möjligheten till distansarbete påverkat deras beslut att flytta. Vi kan också konstatera att det är högre sannolikhet att personer som är högutbildade, har hög inkomst och i högre grad flyttar till en destination inom ett pendlingsbart avstånd från Stockholms län är ”distansutflyttare”[14,15].

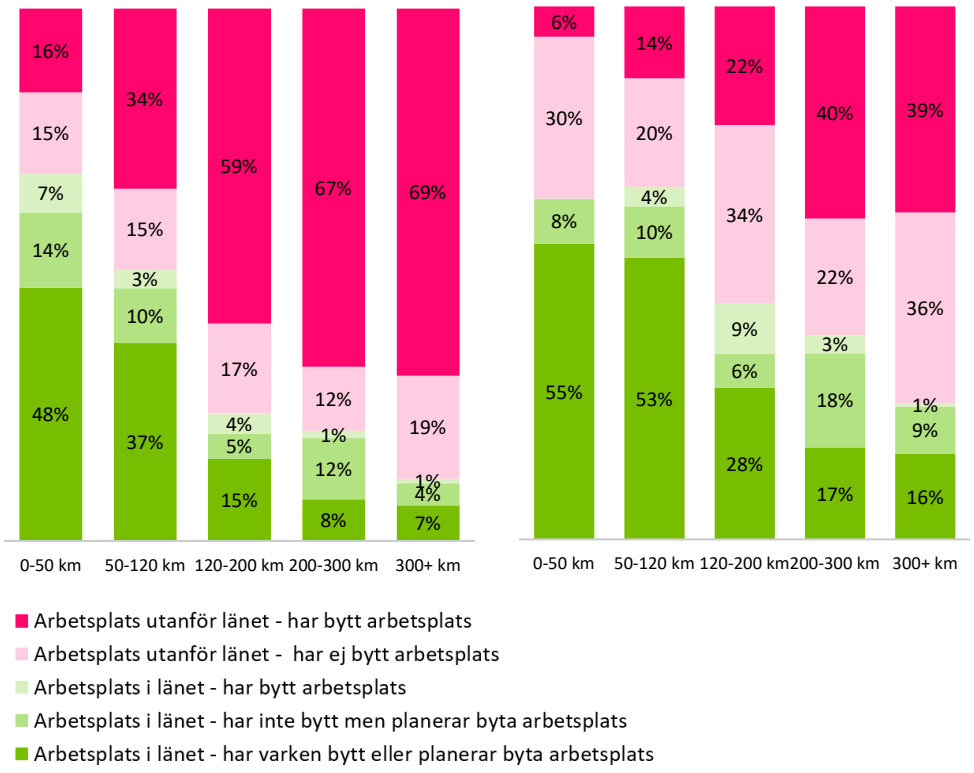
På länsnivå är distansarbeteseffekten tydligast för grannlänet Sörmland som attraherar många distansflyttare från Stockholms län. Ungefär 28 procent av utflyttarna till Sörmland anger att distansarbetet har haft ganska stor eller mycket stor betydelse för flyttbeslutet. Det motsvarar ungefär 1 700 av de 6 100 personer som flyttade från Stockholms län till Sörmland under 2021. För övriga län är det mellan 10–25 procent av svaren som är distansrelaterade, men osäkerheten är hög eftersom antalet svar nedbrutet på länsnivå är relativt få.

5.1 Byte av arbetsplats vid flytt

Med ökad möjlighet att arbeta på distans ökar möjligheten att flytta över länsgränsen utan att byta arbetsplats. Svaren från enkätundersökningen visar att det är en relativt stor andel av flyttarna som inte byter arbetsplats i samband med flytten, särskilt när det gäller de mer kortväga flyttarna. Nästan hälften av utflyttarna som flyttat kortare än fem mil från länet anger att de har sin arbetsplats i Stockholms län och de har varken bytt eller planerar att byta arbetsplats i samband med flytten. Samma grupp utgör 37 procent för flyttar upp till 12 mil och därefter minskar andelen ganska markant i takt med längre avstånd från länet.

Med ökad möjlighet till distansarbete kan fler behålla jobbet i samband med flytt. Bland utflyttarna som har möjlighet att arbeta 50 procent eller mer på distans är det en högre andel som har sin arbetsplats i Stockholms län, i jämförelse med samtliga utflyttare. Hälften av utflyttarna som flyttat mellan 5–12 mil anger att de har sin arbetsplats i Stockholms län och har varken bytt eller planerar att byta arbetsplats. Även för de mer långväga utflyttarna, mellan 12–20 mil, är det drygt en tredjedel som har sin arbetsplats i Stockholms län. Noterbart är att det är en relativt stor andel av de som kan arbeta på distans som redan innan utflytten haft sitt arbete utanför länet.

Figur 16: Andel som bytt arbetsplats eller inte i samband med utflytt, uppdelat på flyttavstånd, t.v. Utflyttare från Stockholms län, t.h. Utflyttare som har möjlighet att arbeta 50% eller mer på distans. Region Stockholms flyttenkät 2022



I takt med att infrastrukturen i Stockholm-Mälarregionen har byggts ut har möjligheten att flytta ut från länet men behålla jobbet i Stockholms län succesivt ökat. Distansarbete tillför nu ytterligare en dimension. Utifrån vår enkätundersökning framgår att en ökad möjlighet att arbeta på distans möjliggör flytt över längre avstånd utan att behöva byta arbetsplats. Vi kan däremot inte avgöra om denna möjlighet påverkat flyttarnas val av flyttdestination eller om flytten gick längre för att distansarbete var möjligt.

Möjligheten att flytta längre men behålla jobbet är också starkt begränsad till en viss grupp av yrkesarbetande inom specifika branscher där distansarbete är möjligt, utifrån vår enkät i högre grad egenföretagare och högutbildade.

Sammanfattningsvis kan vi se en viss distanseffekt på flyttbeteendet, och resultaten bör ses som preliminära och tolkas med försiktighet. När enkäten skickades ut (april 2022) var covidrestriktionerna i Sverige borttagna och många hade succesivt återvänt till kontoren. Trots detta pågår fortfarande efterdyningarna av pandemin och samhället hade inte helt återgått till normalläge när enkäten skickades ut, våren 2022. För att förstå distansarbetets effekter på flytt, pendling och arbete behövs fler och fördjupade studier.

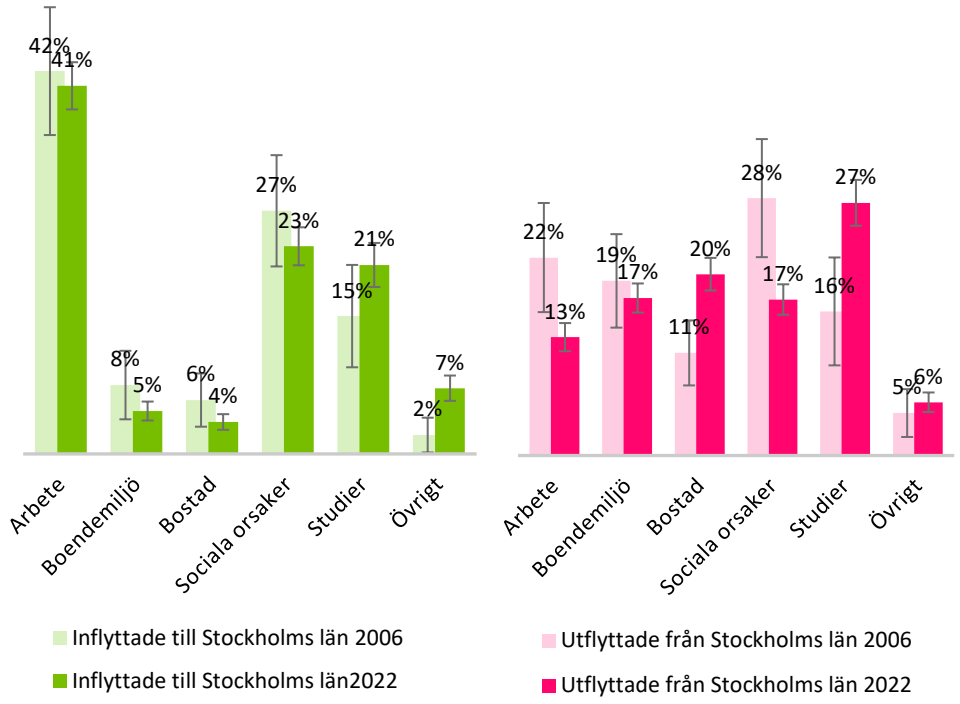
6. Utveckling över tid

För att förstå förändringarna i flyttströmmarna är det intressant att jämföra flyttmotiven över tid. År 2006 genomförde Institutet för Framtidsstudier, i samarbete med Statistiska Centralbyrån, en nationell undersökning om flyttmotiv som kan brytas ner på regional nivå. Region Stockholms enkät har utformats med samma enkätdesign och flera av frågorna har formulerats på exakt samma sätt som i enkäten från 2006. Detta möjliggör en jämförelse över tid.

För att öka tillförlitligheten i resultaten har vi kontrollerat och viktat bort olikheter i de två undersökningarna, exempelvis vad gäller ålder och flyttavstånd. Undersökningen från 2006 har färre antal respondenter vilket påverkar träffsäkerheten. Felmarginalerna är därför markerade i diagrammen; om stapeln för felmarginalen inte överlappar varandra är förändringen över tid statistisk säkerställd. För mer detaljerad beskrivning av metoden för jämförelsen, se separat metodbilaga.

Analysen över tid visar att flyttmotiven för inflyttarna är stabila över tid. Inflyttarna ger ungefär samma förklaringar till sina flyttar nu som för 15 år sedan. Det är små marginaler mellan åren och de mesta ligger inom felmarginalerna.

Figur 17. Flyttmotiv (den viktigaste orsaken till flytt) för inflyttare till, och utflyttare från Stockholms län, jämförelse mellan 2006 och 2022



För utflyttarna har däremot flyttbeteendet förändrats något. Större andel av utflyttarna tillskriver bostadskäl som viktigaste flyttskälet år 2022 än 2006, och ökningen är signifikant. Vid närmare analys av data framgår förändringen är särskilt tydlig i åldersgruppen 30–49 år, där bostadsskälet ökar på bekostnad av arbete och sociala orsaker. Noterbart är att boendemiljön inte tycks öka i betydelse för utflyttarna, det handlar snarare om de mer hårda faktorerna, såsom bostaden.

Över tid har också studiemotivet ökat, i bägge riktningarna, men för utflyttarna är ökningen signifikant. Förändringen är tydligast i gruppen 18–24 år där studiemotivet har ökat på bekostnad av arbete och sociala skäl. År 2006 var det ungefär hälften av utflyttarna i denna åldersgrupp som förklarades av studieskäl, idag är det ca 8 av 10 flyttar som motiveras av studier.

7. Slutdiskussion

Inom regional utveckling används ofta inrikes flyttnetto för att mäta städers och regioners attraktivt. Måttet ger bra indikation på regionens dragningskraft och förmåga att attrahera fler än som flyttar ut. Samtidigt är det ett förenklat mått som utgår från administrativa gränser och inte hur vi bor, pendlar och arbetar. Inrikes flyttar utgör också bara en komponent i befolkningsutvecklingen. Stockholmsregionen har, utöver invandring, ett högt inflöde av unga vuxna, de bidrar till en föryngring av befolkningen och årligen föds tiotusentals barn – länet växer trots inrikes nettoutflyttning. Förra året fick länet ett tillskott på 23 000 nya invånare, en volym som motsvarar en genomsnittlig svensk kommun. En stark befolkningstillväxt ställer stora krav på länets aktörer att tillgodose behovet av bostäder, infrastruktur och service.

Studien visar att några grupper flyttar ut i högre grad än andra. En sådan grupp är personer i familjebildande ålder, 30–49 år. Att barnfamiljerna flyttar ut från länet är ingen nyhet eller ny trend. Det hör till vanligheterna och sker ofta i samband med att det finns stora kullar i familjebildande åldrar. Det är högre sannolikhet att hushåll med barn flyttar av bostadsskäl och vår analys visar att bostadsekonomin väger tyngre som förklaring för denna grupp än andra utflyttare. Över tid har denna grupp fått ett något ändrat flyttbeteende; bostadsflyttar har blivit vanligare på bekostnad av arbetsskäl.

En annan grupp som berörts i studien är den flyttbenägna gruppen unga 20-åringar. Länet brukar gå plus för denna grupp, men utflyttningsriskerna har ökat och nettot har övergått till ett +/- 0 läge. Analysen över tid visar att studieflyttar blir vanligare och det kan finnas många förklaringar till detta som exempelvis studiebenägenhet, utbildningsplatser i länet kontra riket osv. När frågan ställs om vad som varit det viktigaste skälet till flytten är det 80 procent av utflyttarna i denna grupp som anger studier. I vilken grad andra faktorer (såsom tillgång till bostad, studieutbud, färre jobb på grund av pandemi och så vidare) också har påverkat flytten är svårt att avgöra utifrån våra enkätsvar. Det vi kan konstatera, utifrån det primära motivet, är att det är ovanligt att unga vuxna förklarar sina flyttar med andra skäl än studier.

Senaste decennierna har tillgängligheten i Stockholm-Mälarregionen ökat genom effektiv utbyggnad av infrastruktur. Fler regionaltåg, restidsförbättringar och smidigare biljettsystem har möjliggjort en regionförstoring där det går att pendla mellan länsgränserna för arbete och boende. I den här studien konstateras att många flyttar går till destinationer i storregionen. Bostadspriserna utanför Stockholms län är lägre och för en utflyttare som sneglar utanför länet blir

boendemöjligheterna fler. Utifrån ett storregionalt perspektiv är det en styrka att det skapas fler tillgängliga alternativ för en bostadsflyttare. Det finns en variation av livsmiljöer i Stockholm-Mälarregionen och med en ökad tillgänglighet kan fler preferenser och flyttkriterier tillgodoses inom den storregionala geografin.

Trygghetsfrågan har fått stor uppmärksamhet de senare åren, och den ökade otryggheten avspeglas i en rad nationella och regionala trygghetsundersökningar. I denna studie är det cirka fyra procent av utflyttarna som anger trygghetsrelaterade skäl till deras flyttbeslut. I sammanhanget utgör det små volymer av de totala flyttströmmarna men andelen är högre än i vår jämförelsegrupp (inflyttarna). Eftersom frågan ställdes som en öppen fråga har respondenterna inte blivit vägledda på något sätt, ingenstans i enkäten har vi frågat om otrygghet eller brott. Det är flyttarnas egna sätt att förklara sina flyttar.

Nuvarande flyttsituation, med en negativ inrikes nettoflyttning, påverkar länets befolkningsutveckling. Den blir något dämpad jämfört med tidigare år då nettot varit positivt. Det är svårare att bedöma huruvida flyttströmmarna påverkar olika områden inom den regionala utvecklingen. Nettoflyttningen utgör tämligen små volymer i förhållande till Stockholmsregionens befolkning i stort. Inrikes flyttnetto har gått från några tusen personer plus till att vara några tusen personer minus. När det gäller regionala frågor som exempelvis kompetensförsörjningen bör det dessutom beaktas att stora flyttströmmar går till länets grannområden och destinationer där det är möjligt att behålla jobbet i länet.

Utifrån ett historiskt perspektiv har flyttnettot för länet alltid varierat i cykler. Den regionala utvecklingsplaneringen behöver agera med långsiktighet i fokus, men också följa trender och kunna parera för eventuella trendbrott. Den här rapporten är den första analysen av flyttmotiv som gjorts specifikt för Stockholms län och kan ses som en första mätning. Uppföljande undersökningar, med samma metodik och målgrupp, kan göras med femårsintervall för att kunna följa utvecklingen över tid. Detta är särskilt intressant mot bakgrund av senaste årens ökade distansarbete som kan ge förändringar i flyttmönstret.

8. Bilaga 1: Tabellbilaga

Tabell 1: Flyttfaktorernas betydelse för flyttare i alla åldrar

Medelvärde redovisar gruppens medelvärde för svaren där 1 = Ingen betydelse, 2 = Liten betydelse, 3 = Viss betydelse, 4 = Stor betydelse, 5 = Helt avgörande. ”Andel hög” redovisar den andel av gruppen som angett att faktorn haft stor betydelse eller helt avgörande betydelse för beslutet att flytta. Intervall redogör för punktskattningarnas konfidensintervall med 95 procents konfidensgrad.

	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	2,98	2,91–3,05	0,41	0,39–0,44	3,09	3,03–3,16	0,50	0,47–0,52	3,04	2,99–3,09	0,46	0,44–0,47
Bostadens omgivning/område	3,32	3,26–3,39	0,54	0,51–0,57	3,03	2,96–3,1	0,48	0,46–0,5	3,16	3,12–3,21	0,51	0,49–0,52
Bostaden	3,16	3,1–3,22	0,45	0,43–0,48	2,89	2,83–2,96	0,42	0,4–0,44	3,02	2,97–3,07	0,43	0,42–0,45
Närhet till släkt	2,86	2,79–2,93	0,36	0,34–0,39	2,55	2,49–2,61	0,30	0,28–0,32	2,70	2,65–2,74	0,33	0,31–0,34
Närhet till vänner	2,99	2,92–3,06	0,40	0,37–0,43	2,33	2,27–2,4	0,20	0,18–0,22	2,64	2,6–2,69	0,30	0,28–0,31
Kultur-/Nöjesutbud	2,96	2,9–3,03	0,38	0,35–0,41	2,18	2,12–2,23	0,17	0,15–0,18	2,55	2,5–2,59	0,27	0,25–0,28
Utomhusaktiviteter/ naturupplevelser	2,68	2,62–2,74	0,27	0,25–0,3	2,77	2,71–2,84	0,37	0,35–0,39	2,73	2,68–2,77	0,32	0,31–0,34
Arbete	3,73	3,66–3,79	0,67	0,65–0,7	2,62	2,54–2,69	0,33	0,31–0,35	3,14	3,08–3,19	0,49	0,47–0,51
Karriärmöjligheter	3,52	3,45–3,59	0,62	0,6–0,65	2,11	2,05–2,18	0,18	0,16–0,2	2,77	2,72–2,82	0,39	0,37–0,4
Studier	2,46	2,38–2,55	0,32	0,29–0,34	2,50	2,42–2,57	0,34	0,32–0,36	2,48	2,43–2,53	0,33	0,32–0,34
Kommunikationer	3,15	3,08–3,22	0,48	0,46–0,51	2,14	2,08–2,21	0,19	0,17–0,21	2,61	2,56–2,67	0,33	0,31–0,35
Din/hushållets ekonomi	2,92	2,85–2,99	0,38	0,35–0,41	2,62	2,56–2,69	0,32	0,3–0,35	2,76	2,71–2,81	0,35	0,33–0,37

Tabell 2: Flyttfaktorernas betydelse uppdelat på åldersgrupper

Medelvärde redovisar gruppens medelvärde för svaren där 1 = Ingen betydelse, 2 = Liten betydelse, 3 = Viss betydelse, 4 = Stor betydelse, 5 = Helt avgörande. ”Andel hög” redovisar den andel av gruppen som angett att faktorn haft stor betydelse eller helt avgörande betydelse för beslutet att flytta. Intervall redogör för punktskattningarnas konfidensintervall med 95 procents konfidensgrad.

18–24 år

	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	3,15	2,99–3,32	0,48	0,41–0,54	2,71	2,55–2,88	0,40	0,34–0,46	2,93	2,81–3,05	0,44	0,39–0,48
Bostadens omgivning/område	3,29	3,15–3,44	0,50	0,43–0,56	2,48	2,31–2,65	0,33	0,27–0,38	2,87	2,75–2,99	0,41	0,37–0,45
Bostaden	3,17	3,03–3,31	0,41	0,35–0,48	2,29	2,13–2,45	0,24	0,19–0,29	2,72	2,6–2,83	0,32	0,28–0,36
Närhet till släkt	2,59	2,42–2,75	0,26	0,2–0,31	1,97	1,83–2,11	0,14	0,09–0,18	2,27	2,16–2,38	0,19	0,16–0,23
Närhet till vänner	2,78	2,61–2,95	0,34	0,28–0,4	2,24	2,08–2,39	0,19	0,14–0,24	2,50	2,38–2,61	0,26	0,22–0,3
Kultur-/Nöjesutbud	2,84	2,68–2,99	0,34	0,28–0,4	2,10	1,96–2,25	0,16	0,11–0,2	2,45	2,34–2,56	0,25	0,21–0,28
Utomhusaktiviteter /naturupplevelser	2,36	2,21–2,51	0,18	0,13–0,23	2,11	1,96–2,25	0,15	0,11–0,19	2,23	2,12–2,34	0,17	0,13–0,2
Arbete	3,64	3,47–3,81	0,63	0,56–0,69	2,47	2,27–2,67	0,31	0,25–0,36	3,03	2,89–3,17	0,46	0,42–0,5
Karriärmöjligheter	3,56	3,39–3,72	0,61	0,55–0,68	2,31	2,14–2,48	0,23	0,18–0,28	2,91	2,78–3,04	0,41	0,37–0,46
Studier	3,44	3,23–3,65	0,58	0,52–0,64	4,41	4,28–4,54	0,86	0,82–0,9	3,94	3,81–4,07	0,73	0,69–0,76
Kommunikationer	3,29	3,13–3,46	0,52	0,46–0,59	2,26	2,09–2,42	0,22	0,17–0,27	2,76	2,63–2,88	0,37	0,32–0,41
Din/hushållets ekonomi	3,05	2,88–3,22	0,43	0,37–0,49	2,33	2,16–2,5	0,27	0,22–0,33	2,68	2,55–2,8	0,35	0,31–0,39

25–29 år												
	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	2,88	2,77–2,99	0,38	0,33–0,42	3,03	2,87–3,2	0,47	0,41–0,52	2,93	2,84–3,03	0,41	0,37–0,44
Bostadens omgivning/område	3,25	3,15–3,36	0,52	0,48–0,56	2,75	2,58–2,92	0,37	0,31–0,42	3,08	2,99–3,18	0,47	0,43–0,5
Bostaden	3,02	2,91–3,12	0,39	0,35–0,44	2,75	2,58–2,91	0,37	0,31–0,43	2,92	2,84–3,01	0,39	0,35–0,42
Närhet till släkt	2,92	2,8–3,03	0,39	0,34–0,43	2,35	2,18–2,51	0,24	0,19–0,29	2,72	2,62–2,82	0,34	0,3–0,37
Närhet till vänner	3,21	3,1–3,32	0,48	0,43–0,52	2,22	2,07–2,37	0,20	0,15–0,25	2,87	2,78–2,97	0,38	0,35–0,42
Kultur-/Nöjesutbud	3,10	3–3,2	0,44	0,4–0,48	2,03	1,89–2,17	0,15	0,1–0,19	2,73	2,64–2,82	0,34	0,31–0,37
Utomhusaktiviteter /naturupplevelser	2,73	2,63–2,83	0,27	0,24–0,31	2,50	2,34–2,67	0,29	0,23–0,34	2,65	2,57–2,74	0,28	0,25–0,31
Arbete	3,98	3,88–4,09	0,76	0,73–0,8	2,90	2,71–3,09	0,43	0,37–0,49	3,61	3,51–3,71	0,65	0,62–0,68
Karriärmöjligheter	3,87	3,76–3,97	0,75	0,71–0,78	2,33	2,17–2,5	0,25	0,2–0,3	3,34	3,24–3,44	0,58	0,54–0,61
Studier	2,26	2,12–2,39	0,27	0,23–0,31	2,62	2,41–2,83	0,37	0,31–0,43	2,38	2,27–2,5	0,30	0,27–0,34
Kommunikationer	3,14	3,03–3,25	0,50	0,45–0,54	2,10	1,94–2,26	0,20	0,15–0,25	2,78	2,69–2,88	0,40	0,36–0,43
Din/hushållets ekonomi	2,81	2,7–2,92	0,34	0,3–0,38	2,60	2,43–2,76	0,32	0,26–0,37	2,74	2,64–2,83	0,33	0,3–0,36

30–49 år												
	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	2,93	2,81–3,05	0,40	0,36–0,45	3,39	3,31–3,48	0,58	0,55–0,61	3,23	3,15–3,3	0,52	0,49–0,54
Bostadens omgivning/område	3,31	3,2–3,43	0,54	0,5–0,59	3,36	3,27–3,46	0,58	0,55–0,61	3,35	3,27–3,42	0,57	0,54–0,59

Bostaden	3,19	3,09–3,3	0,49	0,45–0,54	3,25	3,16–3,34	0,52	0,49–0,56	3,23	3,16–3,3	0,51	0,48–0,54
Närhet till släkt	2,84	2,72–2,97	0,35	0,31–0,39	2,97	2,88–3,06	0,42	0,39–0,45	2,92	2,85–3	0,39	0,37–0,42
Närhet till vänner	2,95	2,83–3,06	0,38	0,34–0,42	2,45	2,37–2,53	0,22	0,19–0,25	2,63	2,56–2,7	0,28	0,25–0,3
Kultur-/Nöjesutbud	2,93	2,82–3,03	0,35	0,31–0,39	2,24	2,16–2,32	0,17	0,15–0,2	2,49	2,42–2,55	0,24	0,21–0,26
Utomhusaktiviteter/ naturupplevelser	2,82	2,72–2,92	0,30	0,26–0,34	3,08	3–3,17	0,46	0,42–0,49	2,99	2,92–3,06	0,40	0,37–0,43
Arbete	3,87	3,76–3,97	0,72	0,68–0,76	2,78	2,69–2,88	0,34	0,31–0,38	3,18	3,1–3,25	0,48	0,45–0,51
Karriärmöjligheter	3,62	3,51–3,72	0,64	0,6–0,68	2,15	2,06–2,23	0,16	0,14–0,19	2,68	2,6–2,76	0,34	0,31–0,36
Studier	2,09	1,96–2,21	0,20	0,16–0,24	1,63	1,56–1,71	0,09	0,07–0,11	1,80	1,73–1,86	0,13	0,11–0,15
Kommunikationer	3,05	2,94–3,16	0,43	0,39–0,48	2,14	2,05–2,22	0,18	0,16–0,21	2,47	2,4–2,54	0,27	0,25–0,3
Din/hushållets ekonomi	3,02	2,91–3,14	0,40	0,36–0,45	2,83	2,74–2,92	0,36	0,33–0,39	2,90	2,83–2,97	0,38	0,35–0,4

50–64 år

	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	2,93	2,77–3,1	0,41	0,35–0,47	3,12	2,99–3,25	0,50	0,46–0,55	3,05	2,95–3,16	0,47	0,43–0,51
Bostadens omgivning/område	3,60	3,46–3,74	0,69	0,63–0,75	3,45	3,32–3,59	0,62	0,57–0,67	3,51	3,41–3,61	0,64	0,61–0,68
Bostaden	3,44	3,29–3,59	0,63	0,56–0,69	3,15	3,02–3,29	0,52	0,48–0,57	3,25	3,15–3,36	0,56	0,52–0,6
Närhet till släkt	3,24	3,07–3,42	0,49	0,42–0,55	2,61	2,48–2,73	0,29	0,25–0,34	2,83	2,73–2,94	0,36	0,33–0,4
Närhet till vänner	2,97	2,81–3,13	0,39	0,33–0,45	2,27	2,16–2,39	0,19	0,15–0,23	2,52	2,42–2,62	0,26	0,23–0,29
Kultur-/Nöjesutbud	3,01	2,87–3,16	0,40	0,34–0,46	2,31	2,19–2,42	0,19	0,16–0,23	2,56	2,47–2,65	0,27	0,23–0,3
Utomhusaktiviteter/ naturupplevelser	2,98	2,82–3,14	0,45	0,39–0,52	3,46	3,34–3,58	0,63	0,59–0,68	3,29	3,19–3,39	0,57	0,53–0,61

Arbete	3,37	3,2–3,55	0,56	0,49–0,62	2,40	2,27–2,54	0,27	0,23–0,31	2,75	2,64–2,87	0,37	0,34–0,41
Karriärmöjligheter	2,52	2,34–2,7	0,32	0,26–0,38	1,60	1,5–1,69	0,07	0,04–0,09	1,93	1,84–2,02	0,16	0,13–0,18
Studier	1,54	1,41–1,67	0,08	0,04–0,11	1,31	1,23–1,39	0,05	0,03–0,07	1,39	1,32–1,46	0,06	0,04–0,08
Kommunikationer	3,03	2,86–3,19	0,46	0,4–0,53	2,02	1,9–2,14	0,15	0,12–0,19	2,38	2,28–2,49	0,26	0,23–0,3
Din/hushållets ekonomi	2,80	2,63–2,96	0,36	0,3–0,43	2,73	2,59–2,86	0,36	0,32–0,41	2,75	2,65–2,86	0,36	0,33–0,4

65+ år

	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	2,89	2,71–3,06	0,35	0,28–0,41	2,87	2,71–3,02	0,41	0,36–0,46	2,88	2,76–2,99	0,38	0,34–0,43
Bostadens omgivning/område	3,68	3,54–3,82	0,71	0,65–0,77	3,16	3,01–3,32	0,52	0,46–0,57	3,37	3,26–3,48	0,60	0,56–0,64
Bostaden	3,62	3,47–3,77	0,66	0,6–0,72	3,14	2,98–3,29	0,51	0,45–0,56	3,33	3,22–3,44	0,57	0,53–0,61
Närhet till släkt	3,82	3,65–3,99	0,74	0,68–0,8	2,86	2,71–3,01	0,37	0,32–0,43	3,25	3,13–3,37	0,52	0,48–0,57
Närhet till vänner	2,95	2,78–3,12	0,38	0,31–0,44	2,44	2,31–2,57	0,18	0,14–0,22	2,65	2,54–2,75	0,26	0,22–0,3
Kultur-/Nöjesutbud	2,86	2,71–3,01	0,31	0,25–0,37	2,29	2,16–2,41	0,18	0,14–0,22	2,52	2,42–2,62	0,23	0,2–0,27
Utomhusaktiviteter/ naturupplevelser	3,06	2,92–3,21	0,41	0,35–0,48	3,10	2,96–3,25	0,49	0,43–0,54	3,09	2,98–3,19	0,46	0,42–0,5
Arbete	1,70	1,55–1,85	0,10	0,06–0,14	1,64	1,51–1,76	0,10	0,06–0,13	1,66	1,57–1,76	0,10	0,07–0,12
Karriärmöjligheter	1,20	1,12–1,28	0,01	0–0,03	1,11	1,06–1,16	0,01	0–0,02	1,15	1,1–1,19	0,01	0–0,02
Studier	1,15	1,08–1,22	0,00	0–0,01	1,08	1,04–1,13	0,01	0–0,02	1,11	1,07–1,15	0,01	0–0,02
Kommunikationer	3,04	2,87–3,22	0,45	0,38–0,51	1,93	1,8–2,06	0,14	0,1–0,18	2,38	2,27–2,5	0,27	0,23–0,3
Din/hushållets ekonomi	2,52	2,35–2,69	0,24	0,18–0,29	2,44	2,29–2,59	0,28	0,23–0,32	2,47	2,36–2,59	0,26	0,22–0,3

Tabell 3: Flyttfaktorernas betydelse för åldersgruppen 30–49 år uppdelat på flyttar inom och utanför pendlingsbart avstånd

Medelvärde redovisar gruppens medelvärde för svaren där 1 = Ingen betydelse, 2 = Liten betydelse, 3 = Viss betydelse, 4 = Stor betydelse, 5 = Helt avgörande. ”Andel hög” redovisar den andel av gruppen som angett att faktorn haft stor betydelse eller helt avgörande betydelse för beslutet att flytta. Intervall redogör för punktskattningarnas konfidensintervall med 95 procents konfidensgrad.

Inom pendlingsavstånd												
	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	3,10	2,84–3,36	0,42	0,32–0,53	3,54	3,36–3,73	0,64	0,58–0,71	3,40	3,25–3,56	0,58	0,52–0,63
Bostadens omgivning/område	3,57	3,33–3,81	0,60	0,5–0,71	3,46	3,27–3,65	0,63	0,57–0,7	3,49	3,34–3,65	0,62	0,57–0,68
Bostaden	3,49	3,27–3,71	0,58	0,47–0,68	3,46	3,27–3,65	0,61	0,54–0,68	3,47	3,32–3,62	0,60	0,54–0,66
Närhet till släkt	2,71	2,43–2,98	0,28	0,18–0,37	2,66	2,49–2,84	0,29	0,23–0,35	2,68	2,53–2,82	0,28	0,23–0,34
Närhet till vänner	3,03	2,78–3,29	0,38	0,28–0,48	2,28	2,12–2,45	0,17	0,12–0,22	2,51	2,37–2,66	0,23	0,18–0,28
Kultur-/Nöjesutbud	2,90	2,67–3,14	0,30	0,21–0,4	2,18	2,02–2,33	0,14	0,09–0,19	2,40	2,27–2,54	0,19	0,15–0,24
Utomhusaktiviteter/ naturupplevelser	3,00	2,77–3,24	0,36	0,26–0,46	3,05	2,87–3,23	0,46	0,39–0,53	3,04	2,89–3,18	0,43	0,37–0,49
Arbete	3,77	3,54-4,01	0,73	0,64–0,82	2,67	2,48–2,86	0,33	0,27–0,4	3,01	2,85–3,17	0,46	0,4–0,51
Karriärmöjligheter	3,22	2,96–3,48	0,46	0,36–0,56	1,95	1,8–2,11	0,09	0,05–0,14	2,35	2,2–2,49	0,21	0,16–0,25
Studier	1,74	1,5–1,99	0,11	0,04–0,17	1,62	1,47–1,78	0,11	0,06–0,15	1,66	1,53–1,79	0,11	0,07–0,14
Kommunikationer	3,28	3,04–3,52	0,51	0,41–0,62	2,47	2,28–2,67	0,25	0,19–0,31	2,72	2,57–2,88	0,33	0,28–0,39
Din/hushållets ekonomi	3,15	2,9–3,41	0,39	0,29–0,49	3,08	2,89–3,26	0,43	0,36–0,5	3,10	2,95–3,25	0,42	0,36–0,48
Utanför pendlingsavstånd												
	Inflyttare				Utflyttare				Alla			
	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall	Medelvärde	Intervall	Andel hög	Intervall
Boendekostnaderna	2,89	2,76–3,03	0,40	0,35–0,45	3,35	3,25–3,45	0,56	0,52–0,6	3,18	3,1–3,26	0,50	0,47–0,53
Bostadens omgivning/område	3,26	3,13–3,39	0,53	0,48–0,58	3,34	3,23–3,44	0,57	0,53–0,6	3,31	3,23–3,39	0,55	0,52–0,58

Bostaden	3,13	3,01–3,25	0,47	0,42–0,52	3,19	3,09–3,29	0,50	0,46–0,54	3,17	3,09–3,25	0,49	0,46–0,52
Närhet till släkt	2,87	2,74–3,01	0,37	0,32–0,42	3,06	2,96–3,16	0,46	0,42–0,5	2,99	2,91–3,07	0,42	0,39–0,45
Närhet till vänner	2,93	2,8–3,05	0,38	0,33–0,43	2,50	2,4–2,59	0,24	0,2–0,27	2,66	2,58–2,74	0,29	0,26–0,32
Kultur-/Nöjesutbud	2,93	2,82–3,05	0,36	0,31–0,41	2,25	2,16–2,35	0,18	0,15–0,21	2,51	2,44–2,58	0,25	0,22–0,27
Utomhusaktiviteter/ naturupplevelser	2,78	2,67–2,9	0,29	0,24–0,33	3,09	2,99–3,19	0,46	0,42–0,49	2,98	2,9–3,05	0,39	0,36–0,42
Arbete	3,89	3,77–4	0,72	0,68–0,76	2,82	2,71–2,92	0,35	0,31–0,38	3,22	3,14–3,31	0,49	0,46–0,52
Karriärmöjligheter	3,70	3,58–3,82	0,68	0,64–0,73	2,20	2,11–2,3	0,18	0,15–0,21	2,77	2,68–2,86	0,37	0,34–0,4
Studier	2,16	2,02–2,3	0,22	0,18–0,26	1,64	1,55–1,72	0,09	0,07–0,11	1,83	1,76–1,91	0,14	0,12–0,16
Kommunikationer	3,00	2,87–3,12	0,42	0,37–0,46	2,04	1,95–2,13	0,16	0,13–0,19	2,40	2,32–2,48	0,26	0,23–0,28
Din/hushållets ekonomi	2,99	2,87–3,12	0,40	0,36–0,45	2,75	2,65–2,86	0,34	0,3–0,37	2,84	2,76–2,92	0,36	0,33–0,39

Tabell 4: Logistisk regressionsanalys för flyttmotiven

Tabell 4 Logistisk regressionsanalys för flyttmotiven

Logistisk regressionsanalys för hur olika variabler påverkar sannolikheten att flytta av en specifik anledning/flyttmotiv, värden redovisas som oddskvot. Endast signifikanta värden redovisas, *p <0.05; **p <0.01; ***p <0.001

	Arbete		**Boendemiljö**		**Bostad**		**Sociala orsaker**		**Studier**		**Övrigt**	
	Inflyttare	**Utflyttare**	**Inflyttare.**	**Utflyttare**	**Inflyttare.**	**Utflyttare**	**Inflyttare.**	**Utflyttare**	**Inflyttare**	**Utflyttare**	**Inflyttare.**	**Utflyttare**
Kön (ref: Kvinna)												
Man	1.29*	1.63***					0.74*	0.55***				
Ålder (ref: 30–49)												
18–24	0.57**	0.22***		0.06***		0.22***	0.46**	0.19***	5.38***	31.29***		
25–29	1.33*			0.63*		0.53**	0.60**		1.93**	4.56***		
50–64	0.63**			2.24***		0.65**	2.14***		0.20**	0.04**		2.23**
65+	0.04***	0.11***		1.65**	2.91**		4.50***				2.33**	3.30***
Utbildning (ref: Högst gymnasial)												
Eftergymnasial	1.82***	2.23***							0.44***			
Inkomst (ref: Medelinkomst)												
Låg inkomst							0.68**	0.57**	1.94***	2.30***	1.67*	
Hög inkomst												
Hushåll (ref: med barn)												
Singel		2.25***		0.60**		0.44***	0.35***		14.77**	21..47***		
Övriga		1.68**				0.70*			8.54*	5.93**		
Flytt inom FA (ref: över FA gräns)												
Inom FA		0.63*	1.81**		3.74***	2.47***		0.68**	0.61*	0.59*		

9. Bilaga 2: Flyttenkäten

Region Stockholm

Så här fyller du i formuläret
Frågorna besvaras genom att sätta ett kryss i en ruta ☒. Om du skulle råka sätta ett kryss i fel ruta, fyll i rutan helt ■ och sätt därefter ett nytt kryss i rätt ruta.

Först vill vi ställa några frågor om beslutet att flytta.

1. **a) Vilken var <u>den viktigaste orsaken</u> till att du flyttade?**

.....

.....

.....

b) Fanns det även <u>andra viktiga orsaker</u> till att du flyttade?

☐ Nej
☐ Ja, vilka?

.....

.....

.....

2. **Hur stor betydelse hade följande saker för ditt beslut att flytta?**
Sätt ett kryss på varje rad.

Boende	Ingen betydelse	Liten betydelse	Viss betydelse	Stor betydelse	Helt avgörande
Boendekostnaderna	☐	☐	☐	☐	☐
Bostadens omgivning/område	☐	☐	☐	☐	☐
Bostaden	☐	☐	☐	☐	☐
Släkt och vänner					
Närhet till släkt	☐	☐	☐	☐	☐
Närhet till vänner	☐	☐	☐	☐	☐
Fritidsaktiviteter					
Kultur-/Nöjesutbud	☐	☐	☐	☐	☐
Utomhusaktiviteter/naturupplevelser	☐	☐	☐	☐	☐
Arbete, studier och ekonomi					
Arbete	☐	☐	☐	☐	☐
Karriärmöjligheter	☐	☐	☐	☐	☐
Studier	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunikationer	☐	☐	☐	☐	☐
Din/hushållets ekonomi	☐	☐	☐	☐	☐

3. Vilken är din huvudsakliga sysselsättning just nu?

OBS! Ange endast ett alternativ.

- ☐ Anställd (heltids- och deltidsarbetande)
- ☐ Egen företagare
- ☐ Studerande
- ☐ Pensionär (ålders-, avtals-, sjuk- och förtidspensionär)
- ☐ Arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitisk åtgärd
- ☐ Föräldraledig eller tjänstledig
- ☐ Annat .....

VAR VÄNLIG BESVARA FRÅGORNA 4-12 OM DU ÄR ANSTÄLLD, EGEN FÖRETAGARE ELLER FÖRÄLDRARLEDIG/TJÄNSTLEDIG.
→ OM INTE GÅ TILL FRÅGA 13.

4. Har du bytt arbetsplats i samband med din flytt?

- ☐ Ja → *Gå till fråga 6*
- ☐ Nej

5. Tror du att du kommer att byta arbetsplats inom de närmaste 12 månaderna?

- ☐ Ja
- ☐ Nej

6. I vilken utsträckning erbjuder ditt jobb möjligheten att arbeta på distans?

Ange svaret i procent av en genomsnittlig arbetsvecka. Ex. Om du får arbeta på distans 1 dag/vecka utgör det 20% av din arbetsvecka. Om ingen möjlighet till distansarbete ges är det 0 %.

☐☐☐ % av arbetstiden

7. Har möjligheten till distansarbete påverkat ditt beslut att flytta?

- ☐ Inte alls
- ☐ I ganska liten utsträckning
- ☐ I ganska stor utsträckning
- ☐ I mycket stor utsträckning
- ☐ Inte aktuellt

8. I vilken kommun ligger din arbetsplats idag?

Skriv kommunnamnet på raden nedan, Texta tydligt

.....

9. Hur lång restid har du till din nuvarande arbetsplats?

Räkna tiden det tar "dörr till dörr" enkel väg.

☐☐☐ minuter

10. På vilket sätt tar du dig huvudsakligen till ditt nuvarande arbete?

Avser en vanlig, genomsnittlig dag.

- ☐ Till fots
- ☐ Med cykel
- ☐ Med bil
- ☐ Med kollektivtrafik
- ☐ Arbetar vanligen hemma
- ☐ Annat sätt, nämligen:

.....

11. Före flytten, hur lång restid hade du till din arbetsplats?

Räkna tiden det tog "dörr till dörr" enkel väg.

☐☐☐ minuter

12. Före flytten, på vilket sätt tog du dig huvudsakligen till ditt arbete?

Avser en vanlig, genomsnittlig dag.

- ☐ Till fots
- ☐ Med cykel
- ☐ Med bil
- ☐ Med kollektivtrafik
- ☐ Arbetade vanligen hemma
- ☐ Annat sätt, nämligen:

.....

13. Före flytten, vilken var din ungefärliga sammanlagda årsinkomst i kronor före skatt?

Svara endast för din inkomst och inte hela hushållet. Pension, studiemedel etc. ska räknas in.

- ☐ 100 000 eller mindre
- ☐ 101 000 – 200 000
- ☐ 201 000 – 300 000
- ☐ 301 000 – 400 000
- ☐ 401 000 – 500 000
- ☐ 501 000 – 600 000
- ☐ 601 000 – 700 000
- ☐ 701 000 – 800 000
- ☐ 801 000 – 900 000
- ☐ 901 000 – 1 000 000
- ☐ 1 001 000 – 1 100 000
- ☐ Mer än 1 100 000
- ☐ Vill inte ange

Nu vill vi ställa några frågor om den plats du flyttade från.

14. Vilken kommun flyttade du ifrån?

Skriv kommunnamnet på raden nedan, Texta tydligt

.....

15. Vilken typ av bostad hade du innan din flytt?

- ☐ Villa/radhus
- ☐ Lägenhet (bostadsrätt-/andelsrätt)
- ☐ Lägenhet (hyresrätt)
- ☐ Hyrde i andra hand
- ☐ Studentlägenhet
- ☐ Inneboende (i föräldrahem eller annat)
- ☐ Annat

Nu vill vi ställa några frågor om den plats du flyttade till.

16. Har du någon tidigare anknytning till din nuvarande boendekommun?

Du kan markera flera alternativ

- ☐ Jag har ingen tidigare anknytning
- ☐ Jag är uppvuxen här
- ☐ Jag har sommarstuga/fritidshus här
- ☐ Jag har studerat här
- ☐ Jag har semestrat här
- ☐ Jag har familj/släkt här
- ☐ Jag har vänner här
- ☐ Jag har tidigare arbetat här
- ☐ Min partner är uppvuxen här
- ☐ Annat, nämligen:

17. Vilken typ av bostad flyttade du till?

- ☐ Villa/radhus
- ☐ Lägenhet (bostadsrätt-/andelsrätt)
- ☐ Lägenhet (hyresrätt)
- ☐ Hyrde i andra hand
- ☐ Studentlägenhet
- ☐ Inneboende (i föräldrahem eller annat)
- ☐ Annat

Slutligen vill vi ställa några frågor om dig.

18. Vilken är din högsta genomförda utbildning?

- ☐ Grundskola, folkskola, realskola eller liknande
- ☐ Gymnasieutbildning
- ☐ Universitets- eller högskoleutbildning mindre än 3 år
- ☐ Universitets- eller högskoleutbildning 3 år eller längre

19. Med vem eller vilka delar du bostad?

Markera de alternativ som stämmer bäst in på hur du har det under större delen av veckan.

- ☐ Jag bor själv
- ☐ Föräldrar/syskon
- ☐ Make/maka/sambo/partner
- ☐ Andra vuxna
- ☐ Barn

REFERENSER

---

[1] Länsstyrelsen Stockholm (december 2020) Covid-19 – Nulägesbeskrivning arbetsmarknad & ekonomi, Stockholms län
[2] Se Niedomysl, T. (2011). How migration motives change over migration distance: Evidence on variation across socio-economic and demographic groups. Metoden används även av Region Halland i rapporten ”Hur kan Hallands boendeattraktivitet utvecklas?” (2017)
[3] Skillnaderna i flyttmotiv mellan in- och utflyttare har kontrollerats för ålder, utbildning och flyttavstånd.
[4] Viktat konfidensintervall: 8,7% – 11,3%
[5] Viktat konfidensintervall: 0,1% – 0,6%
[6] Med ”pendlingsbart avstånd” menar vi kommuner som ingår i Stockholms funktionella analysregion (FA region). En funktionell analysregion (FA-region) är en region, inom vilken människor kan bo och arbeta utan att behöva göra alltför tidsödande resor. En FA-region består av en eller flera kommuner och baseras i grunden på arbetspendling över kommungräns, Den baseras även på ett antal antaganden som härleds från historisk utveckling och framtidsprognoser. Läs mer om FA-regioner på Tillväxtverkets hemsida.
[7] Viktat konfidensintervall: 2,9% – 4,5%
[8] Viktat konfidensintervall: 0,0% – 0,2%
[9] Se exempelvis Gillespie Nonresident family as a motive for migration samt Mulder Young Adults’Migration to Cities in Sweden: Do Siblings Pave the Way?
[10] Liknande resultat framkommer i Niedomysl, T. (2011). How migration motives change over migration distance: Evidence on variation across socio-economic and demographic groups.
[11] Se Region Halland (2017) ”Hur kan Hallands boendeattraktivitet utvecklas?”
[12] Statistiska Centralbyrån, Arbete hemifrån bland personer i arbete i åldern 15–74 år (%)
[13] Se exempelvis Toger, M., Kourtit, K., Nijkamp, P., & Östh, J. (2021). Mobility during the covid-19 pandemic: A data-driven time-geographic analysis of health-induced mobility changes. Sustainability, 13(7), 4027., samt Dahlberg, M., Edin, P. A., Grönqvist, E., Lyhagen, J., Östh, J., Siretskiy, A., & Toger, M. (2020). Effects of the COVID-19 pandemic on population mobility under mild policies: Causal evidence from Sweden.
[14] Det vi kallar ”distansutflyttare” är personer som angett att möjligheterna till distansarbete i ganska stor eller mycket stor utsträckning påverkat flyttbeslutet.
[15] Ett samband som kvarstår även när vi kontrollerar för kön, ålder, utbildning, och grad av möjlighet att arbeta på distans.